

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, LIEPA - JULY 28, 1989

Nr. 146

LKB Kronika, Nr. 80

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Sovietinėje mokykloje

Šilutė. 1988 m. balandžio 5 d. Šilutės I-os vidurinės mokyklos XI klasės mokiny Linas Maksvytis buvo iškvietas į direktorės kabinetą, kur jo laukė iš Vilniaus atvykęs saugumo darbuotojas. Pavardės nepasakęs, čekistas pokalbį pradėjo nereikšmingais klausimais apie santykius su mokytojais, klausė, ar nėra buvę konfliktų po 1981 m. įvykių, kai Liną Maksvytį ir du jo brolius Stasiuką bei Simutį baudė už viešą kryželių nešiojimą švarko atlapuose. Mokiny atsakė, kad konfliktų lyg ir nebuvo, tačiau eilę metų dėl viešo bažnyčios lankymo jų elgesiai buvo vertinami patenkinamai. Padėtis pasikeitė tik prieš dvejus metus. Pokalbiui įpusėjus, ėmė aiškėti pagrindinis saugumiečio vizito tikslas — sužinoti, ar mokiny Linas Maksvytis nesiruošia stoti į Kauno Kunigų seminariją. Saugumo darbuotoją domino, kas L.

Maksvytį riša su gargždiečiu Alfonsu Bumbuliu, ar dažnai jis lankosi Šilutėje, ar atveža religinių knygų ir svarbiausia, ar neragina pasirinkti kunigystę? Mokiny atsakė, kad A. Bumbulis yra jo giminaitis, plačiau ką nors paaiškinti atsisakė.

Prieš išsiskiriant, saugumietis reikalavo, kad L. Maksvytis niekam nepasakotų apie tarp jų vykusį pokalbį, patarė meluoti, jog buvo apklaustas, ar nėra matęs antitarybinio turinio atsisaukimų.

Pokalbis truko pusantros valandos.

Balandžio 11 d. mokyklos direktorė Dobranskienė, pasiūlydama mokini L. Maksvytį, teiravosi, kur jis žada mokytis, garantavo, kad religiniai įsitikinimai jam tikrai nebus kliūtis mokytis bet kurioje aukštojoje mokykloje.

Kremlius mažina bausmes

Maskva. — Sovietų Sąjungos vyriausybė, atsakydama į iškilusius neaiškumus dėl naujai išleisto dekreto, išleido paaiškinimą, kuriame nurodoma, jog nebus kriminalinio nusikaltimo, jei kas kritikuos valstybę.

Šis užtikrinimas savo gyventojams buvo padarytas Aukščiausiojo Teismo raštu žemesniesiems teismams bendrame pareiškime nurodant, jog praėjusį mėnesį išleistas dekretas taikytinas pagal sąlygas. Išleistas dekretas piliečių teisių vardu tuoj pat susilaukė kritikos, nes jo tekste tiek daug tuščių žodžių, jog ji galima pritaikinti visiems disidentams bausti. Šis paskelbimas liečia 11 straipsnį, pagal kurį galima bausti asmenis nusikaltusius prieš vyriausybę ir viešąsias valstybines organizacijas.

Raštas teismams

Ką tik išleistame paaiškinimo rašte žemesniesiems teismams pažymima, kad dekretas nenaudojamas prieš laisvą žodį kritikuojant vyriausybę, bet prieš šmeižikiškus tvirtinimus, kurie gali būti spausdinami publikai ir prieš „aiškiai klaidingas informacijas“, praneša oficiali žinių agentūra „Tassas“. Tas minėtasis dekretas buvo išleistas balandžio 8 d. Prezidiumo, kuris yra egzekutyvinis komitetas, turįs teisę leisti įstatymus tada, kai Aukščiausioji taryba nėra sesijoje.

Papildomi 7 ir 11 straipsniai

Dekretas pakeičia žinomąjį įstatymą prieš „antisovietinę agitaciją ir propagandą“ ir prieš „šmeižimą valstybės“, pagal kuriuos buvo ilgai kalinami kiti taip manantys piliečiai. Juo pataisomas 1958 metų kriminalinis kodas septintajam ir vienuoliktajam straipsniam, kuriais norima nuversti Sovietų socialinę sistemą bei valstybę arba visa tai pakeisti tokiais metodais, kurie yra priešingi Sovietų Sąjungos konstitucijai arba, laužiant sovietų įstatymus, norima sunaikinti Sovietų politinę ir ekonominę sistemą. Vienuoliktasis straipsnis draudžia tokius veiksmus, kurie gali sukelti tautines nesant-

taikas ar pakenkti tautinei garbei bei orumui arba tiesiogiai ir netiesiogiai varžyti žmonių teises, kurios surištos su tautybe arba rase. Be to, viešai draudžiama įžeisti ar diskredituoti vyriausybę, jos paskirus asmenis ir valstybės organizacijas.

Šių nuostatų nesilaikymas dabar baudžiamas tik trijų metų kalėjimo bausme arba didele pinigine bausme.

Daugelis vėl kelia klausimą, kad ir šis paaiškinimas taip surašytas, kad jis gali visada būti bet kam pritaikintas ir bet kada.

Ar Karallaučiuje vėl gyvens vokiečiai?

Bona, 1989.VII.23. Kancleris H. Kohl pareiškė, jog Kremlius svarsto Kaliningrado (Karallaučiaus) sritį apgyvendinti vokiečiais, kad jai būtų užsieniečių investavimui. Nors pokario metu Vokietijai atsisakius šių teritorijų, ten buvo prigabenta tiek rusų, kad jie dabar sudaro gyventojų daugumą, vis dar yra likę ir nemaža vokiečių.

Vokiečių laikraštis *Die Welt* rašo, kad sovietai veda neformalius paskaitimus su vakariečiais ekspertais įkurti laisvos prekybos zonos šioje srityje, aplink Leningradą ir Sibire. Vokiečiams ypač rūpi galimybė Karallaučiaus sritį apgyvendinti kuo didesniais skaičiais vokiečių, kurie ten atvyktų iš kitų Sovietų Sąjungos respublikų, kad ilgainiui tai sudarytų pagrindą pastangoms šią sritį inkorporuoti į Vokietiją.

Atsisakė sovietinės pilietybės

Vilnius, 1989.VII.21 (SIA). Šiandien sukanka devyneri metai, kai žinomas buvęs politinis kalnys Algimantas Andreika atsisakė TSRS pilietybės. SIA korespondentei jis papasakojo: „Prieš devynerius metus — 1980 m. liepos 21 d. — Lietuvos

Rusai streikuotojai Estijoje prie ėjimo į laivų taisymo įmonę. Estų pareigūnai sako, kad apie 5,000 darbininkų streikuotojų čia ir dar dešimtyje kitų įmonių. Streikuotojų vadovas Jevgenij Kolehnikas sako, jog streikuoją 25,000 žmonių 19-oje fabrikų. Streikuotojai, daugumoje iš Rusijos atvežti fabriko darbininkai, reikalauja panaikinti įstatymo projektą,

pagal kurį estų kalba padaroma valstybine, ir kuris reikalauja, kad kandidatai į valdinius postus būtų ilgalaikiai Estijos gyventojai. Jie taip pat protestuoja vykdomą ilgalaikių Estijos gyventojų registravimą, norint nustatyti, kam bus duodama Estijos pilietybė. Nuotraukoje plakate parašyta: „Mes streikuojame už tautinę lygybę be prioritetų“.

Ekonominis savarankiškumas Pabaltijui

Karšti debatai Maskvoje, demonstracijos respublikose

Maskva, 1989.VII.27. Sovietų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos sesijoje vakar buvo nutarta leisti Lietuvoje, Estijoje ir Latvijoje praveisti ekonominės autonomijos eksperimentą nuo 1990 sausio 1 d. Dėl to vyko ilgos ir karštos diskusijos, Lietuvos ir Estijos deputatams pristatius šį planą. Pagal projektą, šis įstatymas Lietuvoje ir Estijoje įteisintų rinkos pobūdžio ekonominius eksperimentus pramonėje ir žemės ūkyje. Lietuva ir Estija pačios kontroliuos savo kraštų biudžetus, apmokestinimo sistemą, kainas, valiutos rinką ir prekybą su užsieniu.

Rusai ir azijatai priešinasi

Tačiau pristatius šį projektą sesijoje kilo aršios diskusijos tarp vakarietiškos rinkos ekonomijos palaikytojų ir centralizuoto planavimo šalininkų.

Sovietų Sąjungos viceministeris pirmininkas ir Tarybinės Ekonominės reformos komisijos pirm. Leonid Abalkin ragino priimti šį projektą, nes jis esąs kritiškasis pirmas žingsnis į prez. Gorbaciovą skatinamą ekonominį persitvarkymą, no-

rint panaikinti centrinių planavimą.

Prieš pabaltiečių ekonominį savarankiškumą argumentavo Juri Maslyukov, valstybinių planavimo komisijos pirmininkas, sakdamas, kad projektas, kuris Pabaltijui duotų skirtingą ekonominę sistemą, skaldytų Sąjungą ir „sutryptų kitų respublikų teises“. Toliau jis kalbėjo: „Greiti sprendimai, padiktuoti labiau politinių aplinkybių negu tikrosios ekonominės padėties, dar yra prieš laiką ir dabartinės sąlygos gali atnešti nenumatytas pasekmes tiek pačioms respublikoms, tiek tarprespublikiniams ryšiams, tiek ir visai Sąjungai“.

Maslyukovas sesijai pristatė mažiau savarankiškumo duodantį Sąjunginės ekonomikos projektą, bet pabaltiečių deputatai pareiškė, kad jis nepakankamas.

Mokslininkai argumentuoja „už“

Lietuvos viceministerė pirmininkė, viena šio įstatymo projektuotojų, Vilniaus universiteto ekonomijos profesorė Kazimiera Prunskienė pareiškė, kad

— tos pačios: kad esu lietuvis. Priešinausi, kiek galėčiau: buvau fiziškai gerai pasirušęs. Nežiūrint to, visi šie metai — sergu. Vardan bendro reikalo, švento tikslo — Nepriklausomybės stengiuosi stipriau stovėti ant kojų. Medikai, kiek gali, padeda.

Prieš dešimt dienų iš Respublikinės Prokuratūros buvo atėdintas Vyt. Valašinas. Rodė Eismo pasirašytą raštą respublikos prokurorui Barauskui, taip pat video įrašus, nuotraukas. Man ruošiamasi iškelti dvi baudžiamąsias bylas. Pirmoji už taip vadinamos tarybinės vėliavos išniekinimą, tačiau aš įrodžiau, kad vėliava nebuvo išniekinta, o buvo sudeginta okupacinės kariuomenės, vykdančios Pabaltijį genocidą, kariuomenės uniformos. Tai buvo pasiūlymas jiems grįžti iš ten, iš kur atėjo. Aš pasakiau, kad

buvusių nepriklausomų respublikų sugrąžinimas į pilną savarankišką ekonominę atskaitomybę bus naudingas visai Sovietų Sąjungai, nes padės išieiti iš centralizuoto planavimo sistemos.

Šis projektas, kuris buvo pristatytas kaip išbandymas Pabaltijį naujos respublikinės ir tarprespublikinės ekonominės sistemos visai Sovietų Sąjungai, jau daugiau kaip metai buvo projektuojamas Pabaltiečių ekonomistų. Kaip rašo Baltijos *The Sun* Maskvos korespondentas Scott Shane, „Kai kurios respublikos, ypač Pabaltijį, seniai jautė, kad jos Sąjungos biudžetui duoda daug daugiau negu iš jo gauna. Gi centrinės Azijos respublikos, daugelio stebėtojų apskaičiavimu, daugiau gauna, negu duoda. Nestebėtina tad, kad jų deputatai nesidžiaugia pabaltiečių ekonomine autonomija.“

Estų teisės profesorius Igor N. Gryazin, kitas šio įstatymo projektuotojų, argumentavo, kad šis projektas paprasčiausiai yra eksperimentas naudotis sveiku protu. „Kam turi priklausyti Rusijoje esanti nafta? Kaip gali kilti toks klausimas? Ji turi pri-

jeigu komunistai bet koki raudoną skudurą laiko savo valstybės vėliava, tai jų garbės ir orumo reikalas. Savęs kaltu nelaikau, padariau tai aš, nesigailiu

Antroji byla iškelta už tai, kad birželio 14-tą aš, būk tai, organizavau mitingą prie valstybinio saugumo komiteto. To nesigailiu, tačiau pasakiau, kad tai buvo ne mitingas, bet piketas. Eisenoje į piketą apsirengimas kalinių drabužiais simbolizavo tai, kad iki šios dienos Lietuva, Latvija ir Estija yra kalėjime. JAV vėliava buvo padėta Valstijų vyriausybei už tai, kad birželio 14-ąją ji pasiskelbė Pabaltijį tautų laisvės diena. Šią dieną mes privalome ne tik gedėti ir viltis, bet ir kovoti. Vardan savo ainių. Laikau, kad yra priimtinos visos kovos priemonės, išskyrus prievartą“.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

TRUMPAI IŠ VISUR

— Ukrainiečiai angliakasiai baigė streikus, o naudodamiesi nepasitenkinimu, įvairūs politikieriai pradėjo spaudimą pagerintiems rinkimams.

— Lenkijoje Solidarumas nesutiko jungtis į koaliciją su Komunistų partija; jie vėliau ruošis „neišvengiamai“ dienai, kada jie sudarys savo vyriausybę, pareiškė Lech Walesa.

— JAV senatas nubalsavo atidėti B-2 bombonešio gamybą 1990 metams.

— Japonų opozicinės partijos pateiks projektą panaikinti nepopuliarų pirkimo mokestį rugpjūčio pabaigoje.

— Vengrijos Komunistų partija pasamdė anglų firmą, kuri sėkmingai pravėdė M. Thatcher politinę kampaniją, pataisytį KP-jos „išvaizdą“ ateinančioms daugiapartiniams rinkimams Vengrijoje. Ši įmonė mokys partijos žmones, kaip vykdyti pagaujančias kampanijas prakalbas ir kaip nukalti efektyvius šūkius.

— Angolos vyriausybė apkaltino UNITA sukilėlius keleivinio lėktuvo nušovimu, užmušant 42 asmenis. UNITA išsiginė, sakydama, jog tai tik bandymas sutrukdyti taikos derybas.

— Washingtono pas prezidentą lankėsi Chicagos meras Richard Daley su žmona ir trimis vaikais. Susitiko ir su įvairiais kabineto nariais, jų tarpe Transportacijos sekretoriumi Samuel Skinner, Švietimo sekretoriumi Lauro Cavazos ir Butų bei miesto vystymo (HUD) sekretoriumi Jack Kemp.

— JAV perspėjo Sovietų Sąjungą nebandyti slapta atsigabenti į Maskvą šnipinėjimu apkaltintą JAV diplomata Felix S. Bloch.

— Įtariamas šnipas Felix Bloch atsisakė per savo advokatą kalbėtis su FBI agentais, o sovietai labai domisi jo byla.

— Kinijoje vyriausybė suėmė vieną žymiausių kovotojų už Kinijos laisvę, 33 m. biologą Yanf Wei, kuris yra baigęs Arizonos universitetą ir norėjo dabar sugrįžti į Ameriką ir padaryti doktoratą.

— Gruzijoje vėl atsinaujinusios riaušės tarp gruzinų ir abchazų žuvo 18 žmonių. Sovietų vyriausybė vakarinėje Gruzijos dalyje įvedė karo meto stovį. Reuterio žinių agentūros pranešimu, kariuomenė perėmė miestų kontrolę.

— Filipinų sostinėje Maniloje maždaug 5,000 komunistų žygiavo Amerikos ambasados link, bet buvo policijos sulauktyti. Jie reikalavo, kad būtų uždarytos Amerikos bazės. Čia sužeista 70 žmonių.

KALENDORIUS

Liepos 28 d.: Inocentas I, pop., Viktoras, Ada.

Liepos 29 d.: Šv. Olavas, Feliksas, Morta, Beatričė, Mantvydas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:39, leidžiasi 8:14. Penktadienį aukščiausia temperatūra — 81 F, žemiausia — 66 F; saulėta, ne taip tvanku. Šeštadienį saulėta, aukščiausia temperatūra 85 F, žemiausia — 62.

SPORTO APŽVALGA

SĖKMINGA „VĖJO“ IŠVYKA

Didžiausia „Vėjo“ pergalė buvo pats jo atvykimas. Jis buvo nemažiau įspūdingas, kaip Lietuvos sportininkų atvykimas į Australiją, į III-ias PLS žaidynes. Sutikimas ir priėmimas buvo toks pat nuoširdus ir draugiškas. Žiūrovų visur buvo pripildytos salės. Jie, kaip Australijoje, kad buvo plojama už Lietuvos sportininkus, taip čia plojo palaikydami „Vėją“. Tai rodo, kad prasidėjęs bendravimas buvo seniai laukiamas ir pribrendęs. Ir jis turi būti amžinas. Juk Tauta, nesvarbu, kur begyventų jos vaikai, turi susėti prie vieno mokslo ir kultūros stalo, dalintis meno ir muzikos šaltiniais, o jaunimas — turi susitikti ir bendrauti sporto aikštyne.

Vilniuje „Vėja“ sutiko ir sveikino Lietuvos sporto komiteto pirm. Z. Motiekaitis, Tautinio Olimpino komiteto viceprezidentas, „Tėviškės“ draugijos pirm. V. Sakalauskas; sekė spaudos konferencija, televizija, išvyka į Trakus. Alytuje iškilmingas sutikimas prie rotušės, kur „Vėja“ sveikino Lietuvos krepšinio federacijos pirm. A. Jackevičius, Kauno Kūno Kultūros instituto rektorius S. Stonkus ir kt. Žaidėjai buvo apdovanoti suvenyrais.

PIRMOS RUNGTYNĖS — PRALAIMĖJIMAS

Pilnutėliai Alytaus sporto rūmai šiltai sutiko abi išsiriavusias komandas, išgyjuojančias pirmoms rungtynėms:

Š. Amerikos lietuvių rinktinė „Vėja“ ir Lietuvos čempionų Kauno „Atleto“. „Atleto“ komanda, vos prieš savaitę baigusi pirmenybes ir pasipuošusi titulu, buvo geroje formoje, savo sąstatę turėjo du „Žalgirio“ žaidėjus — Markevičių ir Einikį bei neseniai iš Sovietų Sąjungos atvykusius Lukminą ir Dimavičių. Jie ir sudarė pagrindą neseniai įkurto naujo „Žalgirio“.

Pirmame kėlinyje „Vėjas“ žaidžia su pasitikėjimu ir greičiu, ypač greitas ir judrus M. Vaitkus (New York „LAK“) ir P. Gražulis (Detroit „Kovo“) po lentomis. „Vėjas“ pirmąja 11-6, 25-17, net 33-19 ir kėlinį laimi 45-37. Tačiau antrame „Vėjas“ staiga lyg užmigo, gal dėl laiko pasikeitimo, ar nuo-

vargio. Tuo tarpu „Atleto“ padidina greitį ir Markevičius veržlumu bei puikiais Lukmino (26 taškai) metimais pasekmę greit išlygina ir laimi rungtynes gana užtikrintai 95-88, nežūrint R. Šimkaus (New York „LAK“) pastangų ir 20 taškų.

Kita dieną — nenumatytos rungtynės Marijampolėje, kurias „Vėjas“ užtikrintai laimėjo 93-69, nors antro kėlinio pradžioje marijampoliečiai savo greičiu ir kovos dvasia dar laikėsi apylygiai.

3000 palangiškių ir jų svečių, su pučiamųjų orkestru, triukšmingai sutiko Lietuvos jaunimo rinktinę ir Amerikos lietuvių „Vėją“. Rinktinę sudarė 5 naujojo „Žalgirio“, arba to paties „Atleto“, žaidėjai su keliais žaidėjais iš Vilniaus „Statybos“. Trys iš jų — Markevičius, Bačiūskas ir Kvedaravičius mums pažįstami iš žaidynių Australijoje, kartu su treneriu Raimundu Sargūnu. Nežiūrint lauko aikštės, abi komandos žaidė gana gerai. Visą pirmąjį kėlinį kova buvo gan kieta ir apylygė. „Tempiant“ Markevičiui, su Bačiūsko ir Dimavičiaus pagalba, rinktinė kiek atsisplešia ir baigia kėlinį savo naudai 43-39. Tačiau antrojo pradžioje užbaudais išsina Einikis, ir „Vėjui“ palengvėja duona prie lentų. J. Karpis (Toronto „Vytis“) ir R. Šimkus „šluoja“ kamuolius ir renka taškus; nuo jų neatsilieka ir M. Vaitkus. „Vėjo“ treneriui Pat Torney (New York „LAK“) dažnai keičiant žaidėjus, sparta didėja ir sėkmė greitai kyla „Vėjo“ naudai. Vienu metu „Vėjas“ veda net 16 taškų skirtumu. Į pabaigą Lietuvos rinktinė kiek prisiveja, bet pralaimi 87-78.

Reikia pažymėti, kad šiose rungtynėse dar puikiai sukovoję A. Baris ir D. Siliūnas iš Chicago „Lituanicos“. Lietuvos rinktinės treneris R. Sargūnas po rungtynių pasakė: „Australijoje mačiau, kad Š. Amerikoje yra puikių krepšininkų, todėl nesistebiu jų laimėjimu“.

SUNKIOS PERGALĖS IR „ŽALGIRIS“

Po dienos poilsio Nidoje „Vėjas“ keliavo toliau, per Kauną Panevėžio link. Autobuse skambėjo lietuviškos dainos, kurias linksmi traukė A.

Po pirmųjų rungtynių Alytuje, Šiaurės Amerikos „Vėjo“ ir Kauno „Atleto“ krepšininkai ir jų vadovai bei treneriai.

Rugienius, P. Gražulis ir kiti. Panevėžyje laukė „Lietkabelis“, trečia geriausia komanda Lietuvoje iš paskutinių pirmenybių. Tačiau ir ji buvo pastiprinta keliais „Žalgirio“ žaidėjais. Mat, „Lietkabelis“ taip pat priklauso Lietuvos „Žalgirio“ sąjungai.

Sausakimšai prikimštoje salėje žaidimas buvo gero lygio ir greitas. Lygi kova vyko nuo pirmos iki paskutinės minutės. Puikiai prie lentų kovojo J. Karpis, A. Rugienius ir P. Gražulis, o gynime — M. Vaitkus ir D. Siliūnas. „Vėjas“ pagaliau ištempia sunkią, bet pelnytą pergalę 95-93.

Ir štai, po 4 rungtynių, apkeliauvus beveik visą Lietuvą, pasigrožėjus jos gamta ir miestais, atėjo momentas išbandyti jėgas su Lietuvos krepšinio galiūnais „Statyba“ ir „Žalgiriu“. Majoje Pedagoginio instituto salėje susigrūdė 1000 laimingųjų, o norinčių buvo bent 5 kartus daugiau.

„Statyba“ išėjo be Marčiulionio (kuris jau tvarkė savo kelionės reikalus į Ameriką) ir be sužeisto Vainausko. Nežiūrint to, savo greitį žaidimu ir tolimais Karnišovo metimais, visą pirmąjį kėlinį „Statyba“ pirmavo ir laimėjo 49-44. Tačiau antrajame „Vėjo“ puolimas pagyvėjo, tikslūs pasuotės rado Karpį ir Šimkų, kurie su 31 ir 35 taškais užtikrino pergalę „Vėjui“. Tik paskutinėse minutėse „Statyba“ sušvelnino pasekmę, ir rungtynės baigėsi „Vėjo“ laimėjimu 89-87.

To užteko, kad Kauno „Žalgiris“ pakeistų savo nuomonę apie „Vėją“. Kauno sporto salėn, liepos 20 d., sugrūžė 6000 kauniečių. Jie norėjo, ne tik pasveikinti Š. Amerikos krepšininkus, jie žinojo, kad rungtynės bus aukšto lygio ir įdomios. Ir neapsivylė. „Žalgiris“ pradėjo su savo žvaigždėmis, A. Saboniu, R. Kurtinaičiu ir S. Jovaiša. Trūko tik V. Chomichaus, kuris dar nebuvo grįžęs iš JAV-ų. Puikus žaidimas nuo pat pirmos minutės su ryškia „Žalgirio“ persvara. Jis dominuoja visą pirmąjį kėlinį, žlugindamas žiūrovus savo meistriškumu ir tolimais R. Kurtinaičio metimais. Žaidimas išsilygina antrame kėlinyje, o įtampa didėja, kai „Vėjas“ pradeda lipti ant kulnų. 3 min. iki pabaigos — pasekmė 93-91; kova taškas už tašką. „Vėjas“ dar laukosi 96-93, bet čia Sabonis ir du Kurtinaičio tritaškiai fiksuoja rezultata 106-99.

Nesulaikomas buvo Kurtinaičis, įmetęs 10 tolimų metimų — tritaškių, iš viso surinkęs 42 taškus. Tuo tarpu „Vėjas“ žaidė be Rautišo, kuris susigundė Boston „Celtics“ kvietimu ir nukeliavo į Bostoną bandyti laimės, o ne į Lietuvą, kur jo taip laukė...

Visi laimingi: žiūrovai puikomis rungtynėmis, „Žalgiris“ savo pergalė, o labiausiai „Vėjas“. Pirmiausia, jis padarė, ką galvojo ir žadėjo: neapvilti žiūrovų ir Lietuvos krepšinio bei žaidėjų; jis davė kovą, demonstravo gerą žaidimą. Su 4 laimėjimais ir 2 pralaimėjimais „Vėjas“ grįžo patenkintas. O galų gale, laimėjimas ar pralaimėjimas nebuvo taip svarbus; „Vėjo“ žaidėjai pamatė nuostabiai gražią tėvų žemę, susitiko ir bendravo su nuosirdžiais ir mielais sportininkais bei tautiečiais Lietuvoje.

Daugiau kitos savaitės laidoje.

V. G.

„ŠVENTAS“ OLIMPINIS KARAS

Artūras Poviliūnas, LTO komiteto prezidentas.

Lietuvos Olimpino komitetas niekad nebuvo pasitraukęs iš Tarptautinio Olimpino komiteto. Jo egzistencija buvo nuolat traukta prievartinių Lietuvos okupacijų. Remiantis tuo, pernai Lietuvos Olimpino komiteto egzistencija buvo atsteigta, išrinkta nauja LTO komiteto vadovybė su prezidentu Artūru Poviliūnu. Daromi žygiai LTO komiteto statusą atstatyti Tarptautiniame Olimpiniame komitete. Sovietų sąjunga, tačiau, tam priešinasi ir Lietuvos sportininkus laiko pavaldžiais Sovietų Sąjungos Olimpiniame komitetui. Šiuo reikalu įdomi žinia buvo atspausdinta Montrealyje leidžiamos „Nepriklausomos Lietuvos“ birželio 22 d. laidoje. Rašoma:

„Lietuvos Tautinis Olimpino komitetas susikirto su Sovietų sąjungos Olimpiniu komitetu, kuris, nesiskaitydami su anksčiau paskelbta Lietuvos komiteto deklaracija, dar vis tebe laiko Lietuvos sportininkus tikrai SSSR sąstato dalimi. Taip parašyta naujame SSSR Olimpino komiteto įstatų projekte. Lietuviai tačiau paskelbė tokią sumanymui ultimatumą. Tasai projektas esą atspindi stalinistinės unitarinės valstybės diktatą. Projektas nesiskaito su faktu, kad Lietuva yra suvereni tarybų respublika ir kad Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje yra atkurti Tautiniai Olimpino komitetai. Pirmą kartą Maskvai, kad Baltijos Valstybės buvo neteisėtai inkorporuotos Sovietų Sąjungon ir daugumas buvusių Tautinių Olimpino komiteto narių buvo Tarybų valdžios represuoti, mirė tremtyje, stalininiuose lageriuose arba emigracijoje.“

Lietuvos Tautinis komitetas niekad oficialiai neišstojo iš Tautinio Olimpino komiteto, todėl negali būti lygia greta narių Sovietų Olimpiniame komitete. Lietuvos Olimpino komitetas tam pareiškime taip pat apeliuoja į Tarptautinį komitetą, prašydamas iširti ir Sovietų Sąjungos Olimpino komiteto struktūra ir veikla atitinka olimpines chartos principus ir taisykles. Nurodoma taip pat, kad Sovietų Sąjunga tuos principus pažeidžianti. Edvino Butkaus, Vilniaus radijo pranešėjo žodžiais: „vaizdžiai tarant, šiuo Lietuvos Olimpino komiteto pareiškimu paskelbiamas šventas olimpinių karas“.

Radijas tuojau po to priminė, kad Jugoslavijoje šiuo metu vykstantiame krepšinio pasauliniame turnyre SSSR rinktinėje pagrindiniais žaidėjais žaidžia keturi lietuviai ir komandos treneris taip pat yra lietuvis.

Futbolas Chicagoje

TURNYRAS, TURNYRAS...

Praėjusį šeštadienį, liepos 22 d., „Lituanica-Liths“ vyrų ir veteranų futbolo komandos rungtyniavo St. Joseph, Mich., vokiečių komandos „Kickers“ suruoštame 15 komandų turnyre.

Vyrų komanda žaidė 4 rungtynes, iš kurių 1 laimėjo, 1 pralaimėjo ir 2 sužaidė lygiomis. Veteranams laimėti nepasisekė. Turnyro laimėtoju tapo jauna South Bend, Indiana, komanda.

TURNYRAS LEMONTE

Š.m. rugpjūčio 13 dieną, sekmdienį, Lietuvių centre, Lemonte, 511 East 127 Street, didžiojo pastato Šiaurės-Rytų pakraštyje esančioje naujoje aikštėje, vyks futbolo turnyras — piknikas. Turnyre dalyvaus jaunių, vyrų ir veteranų komandos. Turnyro pradžia 11:30 val. ryto.

Žiūrovų patogumui bus pasamdytas autobusas, kuris išvyks 10 val. ryto nuo „Lituanica-Liths“ klubo, 2614 West 69 St. Norintieji vykti autobusu, prašomi tuojau registruotis klube asmeniškai darbo valandomis nuo 3 val. po pietų, arba telefonu 476-9100 tuo pačiu laiku.

J. J.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunumami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šest. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Komedija yra juokingas būdas kalbėti rimtus dalykus.

Peter Ustinov

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensilvanijos nuolaidė
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8288
507 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 352-4487

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0888
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-8848

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

„Vėjo“ krepšininkai šiltai sutinkami Alytuje.

AFGANISTANE

Šio šimtmečio revoliucijose studentai visuomet vaidina lemiamą vaidmenį ir dėl to dažnai pirmutinės lemiamosios kovos vyksta be jokio smurto universitetų paskaitų salėse. Taip buvo ir Afganistano Kabulo universitete, įkurtame 1932 m. Suramėjusi feodalinė islaminė valdžia, nepaisanti didėjančio vargo ir beviltiškai sukaustančios socialinės sistemos, sudarė puikų klimatą jau 1960 dešimtmety komunistams dėstytojams ir profesoriams ruošti dirvą revoliucijai studentų tarpe, ramiam, nuo krašto kasdienio triūso atpalaiduotame, žaliuojančiais medžiais ir gėlėmis žydinčiam intelektualinio gyvenimo šiltnamyje.

Tad 1973 metais nuvertus karalių Mohammad Zahir Shah, neilgai teišilaukė nekomunistinė reforminė valdžia, o ir 1978 m. valdžią perėmė jau buvęs universiteto komunistai su savo statytiniais. Bet ir šiai vyriausybei nelengviau laikantis, 1979 m. įvyko sovietų invazija, o tada jau ne tik universitete, bet ir visame krašte buvo suimami visi naujai valdžiai nepritariantieji.

Tačiau net ir šiandien po vie-nuolikos metų, rusams bebė-giant visiškai pasitraukti iš krašto, Afganistano kultūrinės-socialinės problemos nepa-nyko. Afganistaniečiams liko komunistinių smurtu neišspręstos, o tik pastrintose senosios so-cialinės problemos. O supoli-tintas, akademiškai nualintas Kabulo universitetas jau ne-begali tinkamai atlikti savo pa-skirties vadovauti intelektua-lineje plotmėje, ieškant naujų kelių į dvidešimt pirmą šimtmetį žengiančiai valstybei.

Kaip tik tie profesorai, kurie statė rimčiausius dabarties klausimus, buvo nužudyti arba priversti pabėgti į užsienį, pasi-grobusiems valdžią stengiantis smurtu, ne kūrybomis refor-momis, atliepti naujų laikų iššūkiams.

Universitete liko tik tie, kurie ryžosi likti, nežiūrint didelių sunkumų Kabule – ne tik eko-nomininių, bet ir akademininių dėl supolintintos akademinės pakė-limų sistemos ir dėl pavojaus būti pašauktiems į kariuomenę dėl trūkumo vyrų po ilgus metus besitęsusių karų. Kai kurie lieka Kabule, nes, girdi, čia vis tiek geresnis gyvenimas negu Pakistane esančiose pabė-gėlių stovyklose. Ten yra pa-vojus, kad fundamentalistai mujahidynai gali paimiti į savo kariuomenę, kas kai kuriems akademikams yra blogiau negu darbas supolintintame universi-tete.

Visiems geriešiams profeso-riams esant iššudytiems ar ne-grįžtamai pabėgusiems į užsie-nį, studentai skundžiasi, kad dėsty-tas yra žiauriai supras-tėjęs, o ir pažymių statymo bei kandidatų priėmimo standartai sumenkėjo. Šiandien Kabulo universitetas yra tik trečdalis to, kas buvo prieš perversmą: dabar jis turi 9,500 studentų ir 580 dėstytojų, daugiau negu pusė moterys. O ir likusi profesūra, jei tik gauna darbą užsienį, nuolat yra viena, kitą išvyksta. Dabartinis uni-versiteto kancleris, JAV-ese bai-gęs mokslus Kamran Homayun apgailestauja šią tragišką pa-dėtį, bet prideda: „Kai krašte kyla karas, inteligentija yra jautresnė ir dėl to pirmiausiai reaguoja“.

Nežiūrint to, kad, rusams pasitraukus, universitetas nu-traukė visus marksizmo isto-

rijos bei sovietinės politikos ir ekonomikos kursus, per pasku-tinius du mėnesius penkiolika gabiausių profesorių pasitraukė iš Kabulo į Pakistaną ir tai, atrodo, ne dėl politinių priežas-tių, o dėl nepakankamų gyve-nimo sąlygų Kabule ir dėl pa-vojaus būti paimtiems į ka-riuomenę. Kai kam gyvenimo sąlygos Kabule pasidarė tiek nepakeliamos, kad jie apsiėmė ir Pakistano tremties rizikas, laikinai palikdami šeimas.

Dabar, sovietams pasi-traukus, Kabulo universitete likę intelektualai daugiausia remia Pakistane veikiančias afganų politines partijas, bet tie, kurie nenorėjo būti įtraukti į fundamentalistų tinklą, išvyko visai į užsienį ir nežada grįžti, kol nepasikeis Kabulo universi-teto vadovybė. Pernai Pakistano Peshawar mieste dirbantis profesorius Sayeed Majruh, vidurinio politinio kelio be-silaikantis Afganų Informacijos Centro direktorius, buvo nužy-dytas ekstremistinių grupių, kas rodo negeresnę padėtį ir Pa-kistane.

Stebėtojai sako, kad Maskvą palaikantis režimas klydo, norė-damas konservatyviems, jiems priešingiems žmonėms įbrukti svetimą ideologiją. Bet kai ku-ris intelektualai perspėja, kad noras afganų visuomenę per-formuoti pagal konservatyvų musulmonų mūlų diktatus bus taip pat pražūtingas.

Vienas afganų intelektualas, nuo 1980 m. gyvenantis Pasha-war mieste mano, kad kai kurie į užsienį išvykę mokslininkai gal ir grįžtų, bet klausimas lieka: į kokį Afganistaną? „Afganai yra musulmonai. Tai neturėtų niekam kelti abejonių. Bet afganų visuomenei yra la-bai sunku įbrukti diktatūrą, kokia ji bebūtų“.

Kaip dabartinis prezidentas Najibullah, taip ir šio režimo didinėjama universiteto admini-stracija taip pat siūlo amnestiją ir susitaikymą į užsienį išvykusiems in-tektualams. O tuo tarpu universitetas tebesiūnčia daugelį savo dėstytojų ir Sovie-tų sąjungą specialiams kur-sams, nors sovietiniai profeso-rių patarėjai jau išvykę ir sovie-tiniai kursai universitete jau panaikinti. Universiteto parei-gūnai užtikrina, kad pakėlimai universitete dabar jau yra visai nepriklausomi nuo politikos ir net sako, kad jie atsistatydinsią iš pareigų, jeigu rinkimais būtų sudaryta nauja universiteto ad-ministracija.

„Mes sakome, atvykite ir dalyvaukite naujuose rinki-muose“, sako dr. Homayun, kuris priklauso valdančiai par-tijai. „Bet mes netoleruosime, jei mūsų opozicija ir jų palaiky-tojai norės mums iš anksto uždėti savo valią“.

Tačiau, kaip mujahidynai atsisako derėtis su Najibullo-s vyriausybe, taip ir tremtyje esantys akademikai sako nesu-grįšią, kol dabartinė universi-teto vadovybė lieka vietoje. Ir rūpestis didėja, kad išvykusieji niekuomet nebegrįš. O buvęs universiteto prezidentas dr. Azimi sako: „Per paskutiniuo-sius dešimt metų, mes pra-radome visa, ką turėjome švie-tinio srityje. Bus labai sunku greitai visa tai atstatyti. Tai ne pastato pastatymas ar naujo kelio ištiesimas. Juos sunku at-statyti. Bet švietimas trunka ilgą laiką“. Tą žino ir lietuviai, Kaune atkurią Vytauto Didžio-jo universitetą.

a.j.z.

TELKTI IR APSAUGOTI
LIETUVIŠKOS
KULTŪROS PALIKIMĄ

Kultūra yra žmogaus kūryba, žmogaus kaip žmogaus pasireiš-kimas žemėje. Žmogus yra so-cialus, gyvena didesnėmis ar mažesnėmis bendruomenėmis, sudaro gentis, tautas ir sukuria valstybes. Dauguomenėje kultū-ra yra reikalingesnė, negu žmogui gyvenant vienam. Dauguomenė skatina žmogų kelti kultūrą, teikia jam galimumą pasireikšti ir savo kultūros pasiekimus palikuo-niams palikti. Per ilgesnį laiką gentių, tautų ir valstybių kultū-ra išsiskiria, tampa mažiau ar daugiau kitokia, negu kitų, aplinkinių gentių, tautų ir valstybių kultūrų. Ji pasidaro tai tautai ar valstybei savita, ji jungia tautą, dažnai ir valstybę. Dėlto tauta ar valstybė savo kultūrą gina. Kai žmogus pra-randa visiškai savo tautos, savo tėvų idiegtą kultūrą, jis nu-tausta, nustoja būti tos tautos ar valstybės žmogumi.

Kultūra yra plataus apibrė-žimo sąvoka. Ji išreiškiama: kalba, į tai įeina ir dialektai, papročiai, žmogaus gyvenimo būdų, gyvenimo reikmenimis, kurie gaminami ir išreiškiami jo kultūros įtakoje, bendravimu su kitais žmonėmis, ypač savo tautiečiais, kurin įeina vadovaujančių asmenų ir orga-nizacijų veikla, raštija ir spauda, kurį tarnauja žinias ir idėjas teikti, pernešti ir bū-simoms kartoms palikti, tauto-daile, tiek liaudies darbų, tiek individualių ir menu, išreikštu liaudies ar menui pasirodusių žmonių.

Bet kurios tautos ar valstybės išeiviai, išeivijai priežasčių daugybė, į kitus kraštus atsine-ša ir savo kultūrą. Tačiau per ilgesnį ar trumpesnį laiką ateivių ir kraštų kultūra būna vietinės kultūros užgožiama ir ji nyksta. Jei ateiviams apsi-gyventame krašte pavyksta įsikurti didesniais būriais, didesnėmis kolonijomis, tai ateivių kultūra išsaugoma ir išlieka ilgiau, negu pavieniai asmeniui įsikūrus. Tačiau vis tiek ta kultūra nyksta. Jei jau ne patys ateiviai ją praranda, tai jų vaikai ar vaikaičiai. Ateivių kultūra gali taip ir visai išnykti, palikdama tik tos kultūros pasireiškimo daiktus ir paminklus. O tie, jei nerenkami ir nesaugomi, taip pat išsibar-sto, išnyksta, sugriūva ar pasi-savinami gyvenamo krašto žmo-

JUOZAS KRIAUCIŪNAS

nių, pvz. pastatai (bažnyčios).

Ką tik pasakytas vyksmas vyksta ir lietuvių į svetimus kraštus ateiviuose, nyksta jų atsivežtoji kultūra, taip pat ir jos pasireiškimo dalykai.

Dideliu, žmonių skaičiumi gausių tautų išeivių kultūros sunykimas nepadarė daug nuos-tolio tautai, bet mažos tautos, nedidelio žmonių skaičiaus, išeivių netekimas, o taip pat jų kultūros pasireiškimų praradi-mas sudaro didelį nuostolį tau-tai. Lietuvių tauta maža, tai jai išeivių netekimas, taip pat jų kultūros pasireiškimų praradi-mas teikia didžiulį nuostolį. Ypač kad per pastaruosius du šimtmečius, išskyrus trumpus laikotarpius, lietuvių tauta neturėjo laisvės. Tautos kultūra, ypač raštija (caristinis spaudos draudimas), kai kada ir kalba (Vilnijos lietuvių lenki-nimas), kilnūs papročiai, laisvos minties išreiškimas, teisingas istorinių įvykių teikimas ir istorinių asmenybių bei įvykių įamžinimas, nusipelnusių lietuvių tautai buvo varžomi, draudžiami, net žiauriai persekiojami.

Tačiau lietuvių išeivių, ypač apsigyvenusių JAV, atsineštoji kultūra nebuvo varžoma, neskaityt vietinės kultūros įtakos ir jos užgožimo veikimo. Lietuviai ateiviai galėjo ne tik gyventi savo kultūros įtaigoja-mi, bet ir kultūrą ugdyti ir skleisti. Tą jie pagal išgales ir darė. Tik, kaip jau anksčiau pasakytą, vis tiek ateivių palikuoniai pamažu savo tėvų ir senelių atsineštos kultūros atsižada, nors dar kai kurie sen-timentai tėvų tautai ir tėvų kultūrai juose ir išlieka. Taip daugelis kultūros pasireiškimo formų nyksta, nyksta ir daiktinės lietuviškos kultūros ver-tybės. Tų nykstančių vertybių tarpe yra tokių, kurių neturi tautos kamienas Lietuvoje. Ypač raštija ir spauda, kuri vėl besikeliančiai Lietuvai nepa-rastai reikalinga.

Dabar gyvenančių lietuvių ateivių ir jų palikuonių sve-timuose kraštuose, ypač JAV, pareiga, jei jau ir nekurti, tai bent rinkti, saugoti ir išlaikyti savo tautos, savo tėvų kultūros pasireiškimo daiktus, vertybes. Tos vertybės yra įrodymas, kad lietuviai ateiviai ir jų palikuo-

niai čia gyveno ir dar gyvena. Jos byloja ir bylos bei primins ateivių lietuvių tautos istoriją. Jomis gali ir galės pasinaudoti, reikalui esant, lietuvių tautos žmonės, o taip pat ir kitų tautų žmonės. Pasinaudojimas surink-tomis vertybėmis vyko ir vyksta dabar.

Žmonės iš Lietuvos atvyksta pas išeivius ieškoti medžiagos tautinio kelimo, kultūros ugdy-mo, teisingų istorinių įvykių nušvietimo žinių. Ieškoma žinių apie išeivijoje pasireiškusių politikos, veikėjų, organizacijų veiklą ir jų pasiekimus, išeivio-jų pasireiškusių rašytojų, kultūrininkų ir pan. Ieškanti tieji daug ką randa išeivijos kultūros pasireiškimų daikti-niuose rinkiniuose. Galėtų jie ir daugiau rasti, jei tų kultūros palikimo rinkinių būtų daugiau ir rinkiniai pilnesni bei geriau sutvarkyti.

Kiekvienas lietuvis ar lietu-vių kilmės amerikietis gali rasti galimybes rinkti, saugoti lietu-viškos kultūros pasireiškimo daiktus ir vertybes, bet kurios nors srities profesionalas: gy-dytojas, inžinierius, kunigas, prekybininkas, pramonininkas, rangovas ar kurios kitos profesijos asmuo turi platesnį akiratį, didesnę supratimą apie kultūros išreiškimo dalykus ir vertybes. Profesionalas yra judrus, tai gali daugiau pamatyti ir tų vertybių daugiau surasti. Jis turi palankesnius finansiniū galimybių vertingum kultūrinio pasireiškimo daiktus ir vertybes išgyti. Jis turi dažniausiai daugiau vietos ir tinkamesnes sąlygas tas kultūros vertybes talpinti ir saugoti, o reikalui esant, leisti jomis kitiems pasinaudoti.

Profesionalų ir kitų asmenų lietuviškos kultūros pasireiš-kimų daiktiniais rinkiniais atsi-duria ar atsidurs kultūrinio vertybių kaupimo ir apsaugos institucijose. Gaila, kad tų institucijų „taip“ mažai, bent dabartiniu laiku, ypač lietu-viškųjų. Taip pat tų institucijų raštijos rinkiniuose, ypač perio-dikos rinkiniuose (laikraščiai, žurnalai). Esamos institucijos neturi galimybių išsaugoti ir išlaikyti raštiją ir spaudą bei kai kuriuos meno darbus (tapy-ba) ilgam laikui, nes neįstengia mikrofilmuoti, neįstengia įrušti patalpų mikrofilmams ir

kai kuriems meno daiktams laikyti. Tiems dalykams laikyti reikia patalpų su kontroliuo-jama šviesa, drėgme ir tempe-ratūra. Institucijos neturi tam lėšų, nes jų rėmėjų yra labai-ribotas skaičius ir institucijoms teikiama parama yra nepakan-kama.

Igalinti institucijas savo paskirtį geriau atlikti, kiek-vienas lietuvis, ypač profe-sionalas, turėtų jas remti, tiek kultūrinėmis savo surinktomis vertybėmis, tiek finansiškai.

Išvardysiu kelis asmenis ir ke-lias institucijas, kurie kaupia ir saugo lietuviškos kultūros pasireiškimų vertybes. Asme-nys Bronius Kviklys, dr. Kazys Pemkus (tik raštija), abu Chica-goje, kun. Rapolas Krasauskas, Putname ir keletas kitų. Ins-titucijos – Alka, Amerikos Lie-tuvių kultūros archyvas, Put-name, kuri yra jau dabar gau-siausia senais spaudos rinki-niais, Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, Chicagoje, Balzekas Museum of Lithua-nian Culture, taip pat Chica-goje; Medicinos muziejus ir ar-chyvas, kuriame telpa ir daugy-bė nuotraukų iš medicinos veiklos ir gyvenimo, radęs vietą prie Lituanistikos tyrimo ir studijų centro, tvarkomas dr. Mildos Budrienės, Kent State univer-siteto Lituanistinis skyrius, Ohio valst. Madison univers. Li-tuanistinis skyrius, Wisconsin valst. Kongreso biblioteka Wa-shington, pastarieji trys kaupia tik spaudą Šv. Kazimie-ro vienuolyno seselių biblioteka ir archyvas, Chicagoje ir keletas kitų universitetų bei mažų institucijų.

Kai kam yra įdomu sužinoti, ko dabar ieškoma lietuvių išeivių kultūros vertybių telkiniuose ir palikime. Pastarųjų kelių mėnesių laikotarpyje iš Lietuvos atvykusieji Al-koje. Putname, visi ieško-jo Lietuvos istorijos, ypač A. Šapokos paruoštos. Daugelis ieškojo ir kitų žinių apie Lietuvos istorinius įvykius ir išeivių istoriją. Kai kurie iš Lietuvos atvykusieji ieškojo specialių dalykų: Gargasaitė – lietuviškų spaudos leidinių ir tų leidinių autorių ligi 1914 metų, dailin. V. Kisarauskas (jau miręs) – tarp kitko rado menininkus dominancijų knygų ir maldaknygių aptaisų ir viršelių, daugelis ieškojo Ma-ceinos, Girmiaus ir kitų filo-sofinių raštų. V. Paplauskienė dabar renka mežiagą apie rašytojus Zbarską, Vaitkų, ji perversė žurnalistas ir visuome-nininkės Avietėnaitės korespon-dencija, pasidomėjo žurnalista V. ir J. Širvydų archyvais.

Tuo pat laiku Amerikos ir kitų kraštų mokslo žmonės krepdamsi į Alką, gavo Kie-lio universiteto, Vokietijoje – „Vytauto Didžiojo 500 metų...“ albumą, padarė mikrofilmus sau ir Institutum Balticum Koenigsteine bei Berlyno uni-versitetui. Arkansas universit.

daktaras gavo kopijas pabaltie-čių tremimo 1941 m. įsakymo ir vykdymo tekstų (rusų kalba, pasirašytų gener. Serovo). Okla-homos univers. daktaras gavo knygų pavadinimų ir autorių, aprašiusių autentiškai tremimą ir gyvenimą Sibiro tremtyje, ką aprašė Armonienė, Juciūtė ir Rūkienė. Kuizinienė, Kaune steigiamo užsienio rašytojams muziejaus vadovė, gavo kopijas poeto Fausto Kiršos portreto, jo rašinių ir rašinių apie jį pe-riodikoje E. Baranauskas, Sche-nectady, N.Y., renka mežiagą apie kai kuriuos lietuvių kuni-gaus Amerikoje, dirbusius šio šimtmečio pradžioje, ir naudoja Alkų spaudos rinkinių kopijas. Ir kai kurie kiti. Daugelis iš Lie-tuvos atvykusių ir lankančių Alką džiaugiasi gavę Ameriko-je leistų leidinių, religinių knygų, leistų „Krikščionis Gyvenime“, mokslo knygų, leistų Liet. Katal. Mokslo akademijos ir pan. (Alka duoda tik tas knygas, kurių turi daug).

Lietuviai ir lietuvių kilmės amerikiečiai, ypač profesiona-lai, yra kviečiami rinkti ir saugoti lietuviškos kultūros pasireiškimo daiktus ir ver-tybes, rūpintis juos išlaikyti ir pagaliau perleisti institucijoms, kurios rūpinasi ir stengiasi tuos dalykus apsaugoti ir išlaikyti bei teikti galimybę reikalin-giems jomis pasinaudoti. Yra prašomi taip pat finansiškai remti vertybių rinkėjus, ypač in-stitucijas, kad jos galėtų atlikti lietuviškos kultūros kelimo, vertybių sukaupimo ir jų apsau-gos darbus. Padėka visiems, ku-rių taip nedaug, jau išjungu-siems į tautos darbus.

AUTOMOBILIŲ STATYMO
MOKESTIS

Chicagos gatvėse, yra 32,000 automobilių statymo mokesčių imesti stulpelių, bet surinkimas pinigų iš jų yra surištas su išlai-domis, o ir patys tie stulpeliai nuverčiami. Dabar daromi ir kitos sistemos bandymai. Rush, Hyde Park, Andersonville gat-vės nuimama apie 2500 stulpelių ir automobilstai turės tam tikrus ženklelius pastatyti. Jei šis bandymas pasirodytų praktiškas, gal ir visame mie-s-te bus panaikinti tie stulpeliai.

SKAIDRUPELIO
RŪPINTOJĖLIS

Apsaka iš partizanų kovų meto

J. VIZBARAS-SŪDUVAS

11

— Kaip, Vinceli, su tavo namu? Ar valios užbaig-ti statybą? Prigužėjo tiek maskolių – pilnas miestelis! Kaip šarandai užplūdo: visur lenda, visko jiems reikia ir valgyt prašo. Neduok tu, Dieve!... Sau jau nieko nelieka, tai kaip tu, Vinceli, gali budavoti, juk visko reikia, o palimti – nėra iš ko?... – plepėjo Šiaurienė, pilstydama arbata.

— Marcele, namą statyti aš jau pabaigiau prie vokiečių valdžios. Jo vidų įrengti padėjo Šlekys su Kidolum. Juodu ir pečių sumūrino: duoną galiu namuose išsikeipti. Stalą ir suolus aš pats pasidariau. Žinoma, dar šio to trūksta, reik moteriškos rankos vidų patvarkyti, papuošti.

— „Ženykis“, Vincai, ko lauki? – trumpai atkir-to Šiaurienė, nujausdama svečio atsilankymo priežastį.

— Atspėjai mano mintį, Šiaurienė! Atėjau prašyti tavo sutikimo, kad atiduotum man Zabutę. Mergaitę myliu jau seniai. Ji man patinka. Ji jau užaugusi ir visą gyvenimą su tavimi, Marcele, negyvens. Atiduok man mergaitę, ir jo vestuvių abi kraustykitės į mano naują namą. Vietos visiems – iki valiai. Gana ir tau, Šiaurienė, skursti aplūžusioje grytelėje.

— Tai tau bobute ir pyragai!... vyras iš stuomes ir liemens užsigėdė vargšės našlaitėlės be pinigų, be

pasogų, tik į merginas pašokusius? Vincai, nugį, ar Za-belė tau tinka?...

— Šiaurienė!... aš pats žinau, kas man tinka. Suprantu ir tavo mintį, nenori skirti su auginine, bet atsimink, kad Zabutė pas tave ilgai nebus. Laikas sunkus ir neramus: reik susirūpinti savo ateitimi ir kad gyvenimas būtų lengvesnis. O ir tavo dienos, Marcele, jau praeityje – su saule negyvensi, tai kam priešintis jaunesniam kurti savo ateitį. Pagalvok, ar ne teisybė aš kalbu?...

— Teisybė, žinau, suprantu... bet man taip gaila skirti su mano augintojėle. Ji buvo man tokia gera... – pravirko senutė. – Pasiimk Zabutę, bet iš savo bakūžės aš niekur neisiu. Ji man gera: joje praleidau visą gyvenimą, joje ir mirsiu... –

— Močiute, pašoko nuo suolo Izabelė, – aš tavęs niekad nepamiršiu. Kiekvieną dieną pas tave atbė-gsiu, valgyt išvirsiu, butelį apšvarinsiu, paršiuką pa-šersiu. Juk Vinco namas taip netoli tavo. Tik neverk, močiute... aš Vincą labai, labai myliu ir tik už jo vieno tekėsiu, – apsikabinę verkė abi moterys.

— Suprantu, vaikeli, ir aš jauna palikau savo motinėle. Tokia jau mūs moterų dalis. Eik už Vin-co... kur rasi geresnį vyrą. Tegu judu Dievas laimina. Ir, privedus prie Kiaunės, Šiaurienė padavė jam Izabelės ranką.

— Šiaurienė, dar kartą kviečiu: eik su Zabute į mano namus, ir mums ir tau bus smagiau gyventi. Jei nepatiks, visada galėsi sugrįžti į savo pirkelę.

— Ačiū, Vincai, už gerą širdį!... savo namelių nepa-liksiu. Man čia gera gyventi. Aplankysiu, pasisvečiuo-siu ir pas judu. Tik Dieve duok jėgų ir sveikatos... – Tavo valia, Marcele. Neturiu aš motinos, tai nuo šiandien tu būsi mano motina, – bučiuodamas senutės

ranką, padėjo Vincas.

— Zabute, ateinantį sekmadienį po sumos eisime pas kleboną paduoti užsakus. Vestuvių pietus at-švesime su artimais bičiuliais per Kalėdų šventes. Šiandien, kada svetimieji mindo mūsų žemę, ne laikas kelti vestuvines puotas, – atsisveikindamas moteris, kalbėjo Vincas Kiaunė.

— — —

Darbas Jūrės ir aplinkinėse lentpjūvėse vyko trimis pamainomis. Darbininkai buvo išnaudojami įvairiomis soclenktnėmis tarp darbo brigadų ir kitų lentpjūvių, kad tik daugiau medžiagos būtų pagaminta raudono-sios armijos barakų statybai ir karo reikalams. Ko-munalinio ūkio statybos tresto atsiųsti visoki inspek-toriai spaudė darbininkus, nesiskaitydami su darbo sąlygomis, kad tik būtų įvykdyti partijos nustatyti planai. Artėjant žiemos šalčiams, Kazlų Rūdos miške išaugo ištisas barakų kompleksas kariniams reikalams.

Vincas Kiaunė džiaugėsi pasistatęs laiku namelį, nes prie sovietinės santvarkos viskas priklausė valstybei ir už lentgalio pasisavinimą grėsė teismas ir didelė bausmė. Ilgą laiką dirbdamas lentpjūvėje, Vincas Kiaunė buvo išmokęs greit pakeisti pjūklų sudėtinę, pataisyti mažus gedimus, todėl jo vedama brigada pir-mavo soclenktnėse, gaudama net raštiškus vadovybės pagyrimus, išskabinamus skelbimų lentoje. Tačiau dar-bas sekėsi, kol nesusidėvėjo dar vokiečių įrengtos lentpjūvės mašinos. Prasidėjus gedimams, naujų mašinų dalių, pjūklų reikėdavo laukti savaitėmis, dar-bas trūkdėsi, planai iro. Inspektoriai, gelbėdami savo kailį, ieškojo „atpirkimo ozio“, visą kaltę suversdami „tariamiems“ sabotazninkams, liaudies priešinams.

(Bus daugiau)

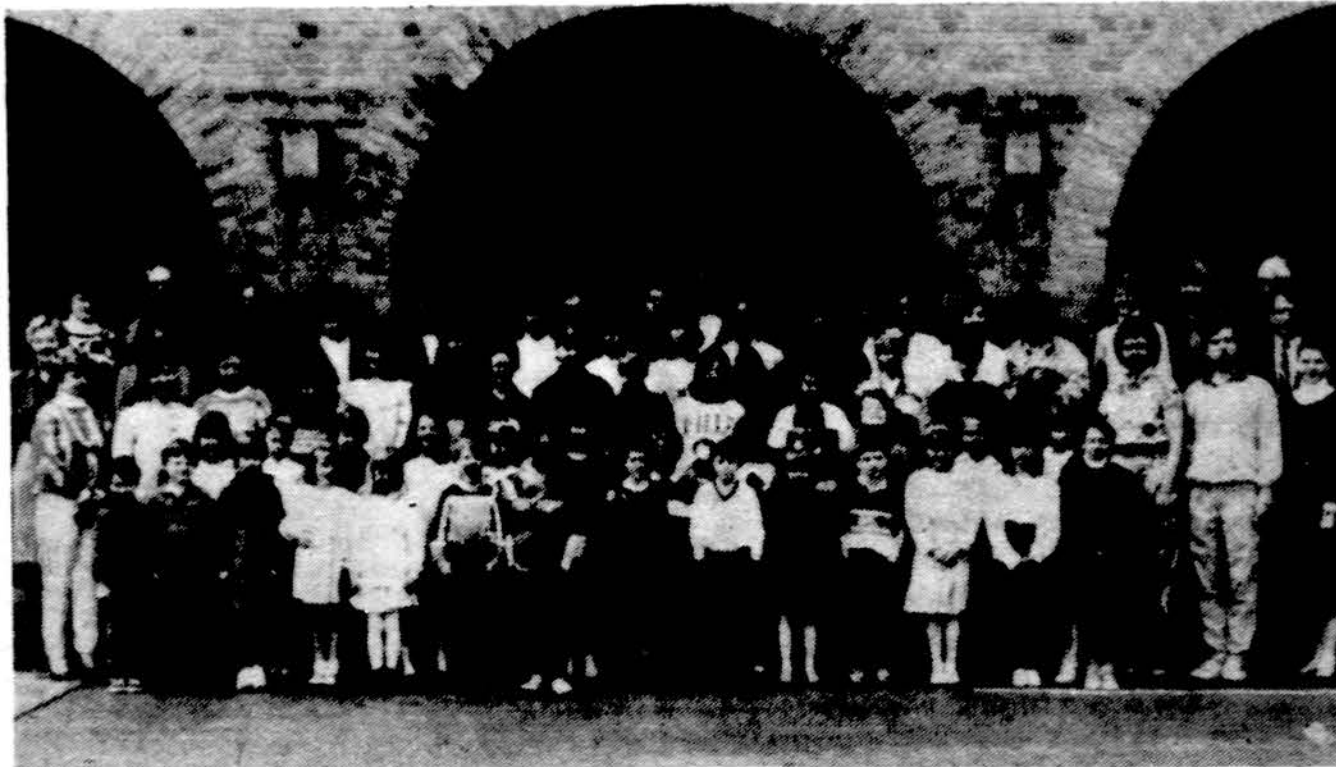
ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖ MOKYKLA

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla birželio 3 d. užbaigė savo 32-ųjų mokslo metų ir išleido XXIII-ją abiturientų laidą. Trys jaunuoliai: Andrius Belzinskas, Andrius Dunduras ir Matas Stungys baigė aukštesniąją mokyklą ir gavo atestatus. Jiems nuosirdūs sveikinimai už ryžtą ir ištesėjimą!

Išleistas 76 psl. mokyklos metraštis „Varpo metai“, skirti „Varpo“ simfonijai prisiminti. Redagavo Rima Apanavičiūtė,

mokyklos mokytoja – pagelbininkė. Leidinys iliustruotas R. Apanavičiūtės, Vlado Bacevičiaus ir Daivos Blynaitės nuotraukomis, mokinių rašiniais, eilėraščiais bei piešiniais. Viršelį Gajos Bublytės. Idomūs mokinių pasakymai įvairiais jiems rūpimais klausimais.

Leidinyje mokykla specialią padėką išreiškia Dievo Motinos parapijai, kurios patalpomis naudojasi, ypač kleb. kun. G. Kijauskui, S.J., LB Clevelando apylinkės valdybai, Lietuvos kredito kooperatyvui „Taupai“, J. Klimaitienei – knygų

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla 1988-89 mokslo metais.

skaitymo varžybų mėcenatėi, Lietuvių Fondui už tūkstantinę. Leidinyje yra ir šeši puslapiai įvairių imonių skelbimų. Tos įmonės nuolat remia šią lietuviško švietimo ir auklėjimo instituciją.

Leidinyje tikrai patrauklus ir idomus. Jame galima matyti ir jaunų talentų, kurie vyresniųjų paskatinti ir padarinti, galėtų pradėti rašyti ir lietuvių periodikai. Man atrodo, kad bendrai lituanistinės mokyklos spaudos bendradarbiavimo klausimui turėtų skirti žymiai daugiau dėmesio ir daugiau pastangų. Be jaunųjų bendradarbių prieauglio, lietuviškasis spausdintas žodis gali nelaukiant greitai atsistoti pavojingoje padėtyje.

Lituanistinės mokyklos vedėjas Romas Apanavičius. Tėvų komiteto pirm. Rimantas Aukštuolis.

Mokykloje mokėsi 68 mokinių. Veikė 12 skylių, vaikų darželis, dvikalbė klasė ir, kaip

naujovė – pamokos lietuviškai nekalbantiems suaugusiems. Dirbo mokytojai: Rama Bublytė – dvikalbė klasė, Nijolė Rukšėnienė – vaikų darželis; nuo pirmo iki aštunto skyriaus: mokė: Audra Bielinienė, Ingrida Civinskienė, Kristina Alšėnienė, Virginija Juodišytė-Rubinski, Mila Nasvytienė, Gražina Plečkaitienė, Aldona Krivickienė ir Stefanija Stasiene.

Aukštesniojoje mokykloje mokytojų: dr. Vita Aukštuolienė – literatūra, Rasa Perednytė (pirmas pusmetis) ir antrajame pusmetyje dėstė Henrikas Stasas; Danguolė Vadopaliene – istorija, Algis Rukšėnas – Visuomenės mokslas, Ona Šilėnienė – suau-

gusiųjų lietuviškai nekalbančių klase.

Muz. Rita Klirienė ir Eglė Laniauskienė – dainavimas ir įvairių programų paruošimas. Įspūdinga buvo Kalėdų eglutė, Vasario 16-sios minėjimas, šventovėje Motinos dienos proga.

Vis daugiau lietuvių šeimoms išsikeliančių į tolimesnius priemiestius, lituanistinės mokyklos mokinių skaičius smarkiai mažėja. Ar bus surasta priemonių šią grėsmingą tendenciją sulaukyti? Problemos sprendimas, aišku, nelengvas, krenta tėvams, lituanistinei mokyklai, Bendruomenei, parapijai ir organizacijoms.

V. Rociūnas

Milda Lenkauskienė įteikia LF 1,000 dol. čekį lituanistinės mokyklos vedėjui Romui Apanavičiui.

„PERIKLIS“ – SEZONO DESERTUI

Alabamos Šekspyro festivaly

ALFONSAS NAKAS

Tą pačią birželio 10-tą, po dieninio „The Road to Mecca“ spektaklio, sėdime Festival Stage teatre. Paskutiniu 1988/89 m. sezone, dešimtuojų, statomas Williamo Shakespeare „Periklis“ (orig. pavadinimas: „Pericles, Prince of Tyre“). Čia jo trečias vakaras. Iš viso tebus 20 spektaklių, su paskutiniu paskutinių sezono dieną, liepos 16.

Per pertrauką ir pačiam gale girdėjau žiūrovus šūlbant „spectacular, spectacular!“ Taip ir buvo. Bravo ASF vadovybei, kad paskutiniuoju toki parinko. Turtum fejervertak iškilmių pabaigai... Bene 77 vaidmenys, su tiek pat spalvingiausiu, idomiausiu kostiumu. Su širdį kutenančia lengva muzika, kurion įpinta svajingo rytiškosumo.

Jei sukvietus į krūvą pasaulio šekspyrologus balsuoti, ar visas „Periklis“ Šekspyro, veikiausiai laimėtų tie, kurie stipriais argumentais įrodinėja, jog pirmieji du veiksmai arba ne jo išvis, arba tik su skubotais jo atadais. Nuo trečio veiksmo iki galo, taip, neabejotinas Šekspyro darbas.

„Periklis“ – neįtikinamiausia, beveik miunhauzeniška pasaka. Bet pasaulis mėgsta ją matyti, jos akis muilinančią fabulą sekti. Stratforde „Periklis“ matiau tikrai du kartus, bet gal ir tris. Paskutinį kartą – 1986 m. vasarą. Recenzijoj kultūriname „Drauge“, 1986.VII.5, glausiai papasakojau pasakos turinį. Visko dabar nekartosi. Tik tiek, kad princas Periklis, patios po karalystės ieškodamas, Antiochijos karaliui už dukters ranką sutinka įimti mįslę, bet apatubęs pabėga, kai perpranta, kad karalius su dukra gyvena

kaip su žmona. Įkandin vejamas Antiocho pasiūsto žudiko, jis, daugiausia juomis, keliauja po tuometinį žinomą pasaulį, veda karalaitę Thaisą, sugyvena dukrelę Mariną, abi praranda, visi trys, ypač Marina, turi daug iškentėti, iki penkto veiksmo gale, neįtikinamai aplinkybėmis, vėl visi susitinka, vieniems žiūrovams atlaidžiai šypantis galvas kraipant, kitiems ašaras braukiant, bet visiems kartu karštai plojant...

Ne kartą esu rašęs, kad ASF Festivalio teatro scena nepaprastai erdvi. Sukurti karalių menes, kituose veiksmuose milžiniškus burinius laivus, buvo lengva. Tarp laivo ir kranto labai efektingai naudojosi žydrai mėlynus, lengvus audekus, dirbtinio vėjo pleivenamus. Paleistuvystės viešnamio „įrengimai“ irgi atsirado per kelias sekundes. Puošnūs, patrauklūs, idomūs. O rūbai, rūbai! Šilkai, aksomai, uniformos, spalvų spalvos. Akys nuo jų raibo! Ir man kažką priminė. Iš kur visa tai? Tik po spektaklio programoj viską išskaičiau. Taip, ir padėką, už kostiumų paskolinimą, Stratfordo, Ontario, Šekspyro festivaliui. Štai kaip!

Šio pastatymo režisierius – Martin L. Platt. Vienas iš ASF įkūrėjų. Pirmasis meno vadovas. Šiam sezonui dar surežisavo „Les Liaisons Dangereuses“ ir „Cyrano de Bergerac“. Didelio talento bei išradinimo vyras. Ir 12 pastatymo talkininkų ne bet kokius pasirinkęs. Gaila, per daug vietos užimtų visus pavardėmis paminėti, dar kiekvienam po komplimentą-kita pasakyti.

Užsimintus 77 vaidmenis atliko, spėju, apie 40 aktorių.

Kai kurie, įžymūs ir statistai, vaidino po du ir daugiau vaidmenų. Iš poros dešimčių jau ir man pažįstamų teatro žvaigždžių, išskirsiu nors keletą. Greg Thornton pirmame veiksmo buvo žiaurus ir gašlus Antiochas, o ketvirtajame ir penktajame jau švelnoka dabita Lysimachus. David Harum pradžioje puikiai vaidino žudiką Thaliardą, o vėliau raiškiai pasisūvisė Antruojų Piratu. Didelį, sunkų Periklio vaidmenį turėjo Ray Dooley. Pradžioje apoloniškai gražus, žvalus, išdidus princas-karžygys, o penkto veiksmo gal dešimties minučių mizanscenų – publika virgdantis jausmingas tėvas, su Marina vienas kitą tapatįstant. Wendy Barrie-Wilson sukūrė patrauklią Thaisą, o Bernadette Wilson – Mariną. Šiam vaidmeniui ji tikro ne vien kad puiki aktorė, bet ir kaip jaunatviška, gležna, daili mergaitė, nereikalaujanti grimo.

Pabaigai pasilikau pačią idomiausią, gražiausią, patraukliausią būtybę, dainininkę-deklamuoją Ivette Jones-Smedley. Ji buvo pasakotoja (chorus) Gower. Jos nepaprastai plačios skalės balsas, laikysena, puikiausias žodžių ištarimas dainuojant ar kalbant, išvien kėlė nuostabą. Ilgiausia skiltis prirašyta apie ją ir ASF sezono leidinyje. Jauna ir jaunatviška, pirmojo vienerių metų kūdikio motina, teatralė iki kaulų smegenų. Solistė, aktorė, režisierė, vieno repertorio teatro įsteigėja. Man ji nauja, tad juo žavesnė. Manau, kad dar daug kartų ją scenoj matysiu. Beje, pradžioje suminėtam Stratfordo „Periklio“ pastatyme „Gowerio“ rolę turėjo irgi moteris, irgi juodaodė, Renee Rogers. Susižavėjęs tuomet su recenzija nusiūnčiau jos nuotrauką. Šį kartą nuotrauka pagybiu ne kurį kitą, kaip Yvette Jones-Smedley. Pažiūrėkite: ji dėvi iš Stratfordo skolinatą pirmosios kostiumą! Po trejų metų! Ar ne nuostabu?...

We Do DIGITAL CONVERSION

vaizdajuosčių iš IR | PAL, SECAM, NTSC.

Greitas patarnavimas, žemos kainos.

Parduodame 110-120 video, TV ir elektrinius reikmenis

(312) 338-9033

International Export House.

15750 S. HARLEM ORLAND PARK, IL 60462 532-7799

2321 W. DEVON AVE. CHICAGO, IL 60659 312-338-9033

REMKIME TAUTOS FONDA

ir padėkime ok. Lietuvai kovoje už jos teises.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI finansuoja Lietuvos laisvinimo darbus, ELTA biuletenių įvairiomis kalbomis leidimą bei Europoje informacijos įstaigų ir radijo bangomis skleidžiamas žinias, kurios neleidžia pasauliui užmiršti apie tikrą padėtį Lietuvoje ir jos brutalią okupaciją.

Prisiminkime LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ pagerbdami artimuosius, įamžindami jų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Aukos, dovanos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių, IRS Cert. No. 51-017223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%

Paid and Compounded Quarterly

HOME see us for financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL 60608
Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747
Hours: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

CLASSIFIED GUIDE

RE/MAX REALTORS GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

FOR SALE
Drive by 6741 W. 59 St. Do not disturb. Call for appointment 586-4076. Delux 3 bdrm. bungalow. Too many extras to list. \$115,000.

Century 21 KMECH REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo pataravimo ir veltų jūsų namų įkainavimo.

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.

Turėdamas ilgą metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirmame bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971. Adresas 6600 S. Pulaski Rd. One stop Real Estate

FOR RENT

išnuomojamas 4 kamb. butas, pirmam a., apšildomas. Brighton Pk. apyl. Tel. 847-4571

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%–20%–30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street Tel. – GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemą. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai. 685-2020 KLAUDIJUS PUMPUTIS

IEŠKO BUTO
Dviems vyr. amžiaus asmenims reikalingas 2-jų mieg. butas. Pagaudaujama 71 & California apyl. Tel. 436-2588

Century 21 OLSICK & COMPANY
1180 State Street Lemont, Illinois 60439 (312) 257-7100

TURIME DAUG NAMŲ IŠPARDAVIMUI
LEMONTO RAJONE. SKAMBINKITE
Business (312) 257-7100 IRENE STANULIS Residence (312) 257-5446
MILLION DOLLAR REALTOR-ASSOCIATE

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATUROJE
Alfonso Šešplaukis-Tyruolis

Ką Lietuva yra davusi kitų tautų literatūrai savo istorija, gamtovaizdžiu ir žmonių papročiais pirmą kartą panagrinėta Alfonso Šešplaukio-Tyruolio knygoje

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATUROJE

Išleido Lituanistikos tyrimo ir studijų centras Chicagoje. 244 psl. Knygos kaina 8 dol., su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai moka 10.14 dol. Gaunama DRAUGE ir pas knygų platintojus.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX – INSURANCE
6529 S. KEDZIE 778-2233

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax. 5953 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60629 Tel. 436-7878

NAMAS APŽIŪRĖJIMUI

Sekmadienį, liepos 30 d. nuo 1-4 v. p.p.

3535 W. 64 St. – „Octagon“ namas: 6 kamb., 1 1/2 prausyklos pirmame a.; 4 kamb., 2 mieg. antram a. Šildomas rūsys; 2 auto mūrinis garažas. Šoninis įvažiavas; didelis sklypas; nauja šildymo sistema, stogas ir elektra; aluminio apdaila. Puikiai išlaikytas, švarus; daug priedų. Skambinkite dabar, tel. 436-8600.

No. 510-6618 S. Kedzie. – Tik pravažiokite, bet netrukdykite! Gražus, mūrinis 3 mieg. namas, 26 metų; 1 1/2 prausyklos pagrind. aukšte; 4 kamb. butas rūsyje; 2 auto. garažas; centr. šildymas; aluminio apdaila. Pulkis pirkiny. Skambinkite dabar!

Tučia vieta! Reikia kontraktoriaus! 2 tušti sklypai po 30 pėdų + gražus 6 mieg. namas; ištaisius rūsys, 2 auto. garažas. Daug galimybių kontraktoriui uždirbti maitis, pinigų! Skubėkite, skambinkite dabar!

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai – dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. – 434-7100 & 436-8600

Namas apžiūrėjimui

liepos 30 d., sekmadienį, 1-4 v. p.p.

6516 S. Keating; mūrinis 4 mieg. namas. Nuolaida \$7,000.

Du 2-jų butų namai Brighton Parke

Pigia!

Informacijai skambinkite jūsų pažįstamiems: **First Rate Real Estate:** Linas Meilus, Aušra Padalinio, Bruce Nebrėza, Daina Pakalniškienė, Jonas Levickas, Algis Liepinaitis, Kristina Epich, tel. 767-2400.

Puikiai išlaikytas senesnis namas Lemonte. 4 mieg. 2 1/2 prausyklos; ištisai įrengtas rūsys. Daug priedų, neutralios spalvos. Patiks reikliausiam pirkėjui. \$121,900.

„Ranch“ stiliaus namas Homer Township. Naujas, ant 1/2 akro sklypo. Puikiai išplanuotas; ištisai rūsys, 3 auto. garažas. \$189,900.

Century 21 OLSICK & CO., REALTORS
1180 State Street Lemont, Illinois 60439 (312) 257-7100

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATUROJE
Alfonso Šešplaukis-Tyruolis

LIVE-IN help wanted. Care & assistance of elderly man's personal needs. Meal prep. for one. Some English preferred. Room & Board & Salary. Call 823-0150.

Full time handyman needed for home remodeling by H & M Builders. Call 471-0811 or 361-8488.

KAIP LIETUVA ŠIEMET PAMINĖJO SIBIRINIUS TRĖMIMUS

Iš paskutiniu metu Vakarus pasiekusios pusiau oficialios spaudos, o tokių leidinių šiuo metu Lietuvoje išsina gal daugiau, negu šimtas, galima susidaryti ryškesnį vaizdą, kaip įvairiose Lietuvos vietose buvo paminėta 1941 m. birželio mėnesį bolševikų pradėti ir po 1944 m. vėl keliais atvejais vykdyti lietuvių masiniai trėmimai į Sibirą. Pasak Lietuvoje išsinausio laikraščio „Atgimimas“, įėjus birželio 14 dieną šiemet kas nors būtų filmavęs Lietuvą iš kosminio aukšto, ji visa būtų atrodžiusi tarsi viena ištisinė gedulo eiseną...

Dabar pažvelkime į tos gedulo eisenos detales įvairiose Lietuvos vietose. Iš Plungės žmonės ejo, nešdami degančias žvakutes, į geležinkelio stotį, prieš tai išlaikę Mišias bažnyčioje ir nusilenkę kryžiui, kurį buvusieji tremtiniai pastatė tiems, kurie negrįžo. Ir stotyje, iš kurios žemiau gyvulinuose vagonuose užkalti, buvo vežami į Rytus, vyravo gedulo nuotaika — skambėjo liūdni poetų posmai, giedojo bažnyčios chorai ir dainavo tremtinių ansambliai. Tuo tarpu kitoje Žemaitijos vietoje — Kelmėje birželio 14 d. buvo pašventintas paminklas tautos kančias atminti. Kaip praneša kelmietis S. Urbikienė, paminklą iš ažuolo kamieno išskobė liaudies dailininkas Aktinas. Daug kelmiečių tą dieną buvo nuvykę į Tytuvėnus. Čia, geležinkelio stotyje, prie įrengto aukuro buvo padėti vainikai. Iš Tytuvėnų geležinkelio stoties 1941 m. buvo išvežta per 300 kaimiečių.

Paminklas bažnyčios šventoriuje

Iš Žemaitijos persikėlė į Aukštaitiją. Anykščių Tremtinio klubo pirmininkas Eligijus Smetona laikraščiu „Atgimimas“ rašo, kad stalinizmo siautėjimo laikotarpiu daugiausia anykštėnų buvo ištremta

1948 m. Gegužės 21 d. Stalinizmo aukoms atminti Tremtinio klubas Anykščių bažnyčios šventoriuje pastatė paminklą. Jo pašventinimo iškilnėse, be gausiai susirinkusių anykštėnų, buvo ir daug svečių, dalyvavo Kauno Tremtinio klubo chorai. Renkant aukas tremtinių reikams, 500 rublių paaukėjo Anykščių dekanas Albertas Talačka.

Iš Saločių, Pušaloto, Pumpėnų, Joniškėlio ir kitų šiaurės Aukštaitijos miestelių 1941 m. birželio 14-17 d. buvo išvežti 88 žmonės, iš jų 35 mokytojai. Stalino genocido aukų atminimui šį birželį Joniškėlyje klebonas B. Urbonas pašventino paminklą, vaizduojantį granitinę sieną. Už Lietuvos laisvę žuvusiems paminklas pašventintas ir Saločiuose. Šis paminklas čia stovėjo nuo 1928 m., nuo pirmojo Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečio. 1966 m. jis buvo nugriautas. Nuo šių metų kovo mėnesio salotiškiai pagal senas nuotraukas ėmėsi paminklą atstatyti ir savo uždavinį įvykdė.

Grįžtant vėl į Anykščių dabartinį rajoną, „Atgimimo“ birželio 22 d. nr. rašoma, kad „daug nekaltų žmonių Stalino talkininkai nužudė pokario metais. Jų kapai buvo paniekinę, sulyginti su žeme, tačiau jų atminimas neišnyko iš žmonių atminties. Buvo pradėta ieškoti partizaninio karo ir kitų nekaltai nužudytų žmonių kapų. Neseniai surasti 23 žmonių palaidai perkelti į Kavarsko kapines. Šešiolikos žuvusiųjų palaidus priglaudė Skiemonių kapinių žemė. Laidotuose dalyvavo žuvusiųjų artimieji, minios anykštėnų...“

Jos vardą mirdamas tariau

Gedulo eisenų šių metų birželyje ypač gausu buvo Šiluvėje. Mišias už tremtinius ir visus Tautos kankinius prokatedroje laikė Marijampolės

Prof. Vyt. Landsbergis Amerikos Balse. Iš kairės: Gražina Landsbergienė, Amerikos Balso direkt. Richard Carlson, prof. V. Landsbergis ir dr. A. Razma Washingtono.

vyskupas Juozas Žemaitis. Nemažas būrys marijampolietų dalyvavo gedulo iškilnėse Kaune. O grįžę į savo miestą skubėjo į J. Jablonskio vardo vid. mokyklos stadioną, kur pernai įvyko pirmasis Sąjūdžio mitingas. Ir šį kartą susirinko tūkstančiai žmonių. Gedulingai taip pat įvyko Kalvarijoje, paminklą atstatyti ir savo uždavinį įvykdė.

Druskininkai, kaip rašoma viename iš paskutiniųjų Vakarus pasiekusių „Atgimimo“ numerių, „seniai nematė tokių eisenų, kokios buvo čia birželio 15-ą. Po pamaldų bažnyčioje ilgos žmonių voros nutiso į geležinkelio stotį, kur ant bėgių buvo padėtos gėlės, iš degančių žvakių sukomponuotas kryžius.

Iš čia eiseną, nešdama vainikus, patraukė į Ratnyčią, kur buvo pašventintas tremtinių lėšomis ir rankomis pastatytas paminklas — koplytelė. Vienoje koplytelės nišoje Šv. Jurgio, o kitoje — Motinos su mirusiu kūdikiu ant rankų skulptūra. Granito lentoje iškalti tremtinio žodžiai: „Pasakykit Lietuvai su grįžę, kad jos vardą mirdamas

tariau...“

Kaune birželio 14-ji, kaip praneša Lietuvos pusiau oficiali spauda, buvo minima kaip Pabaltijo valstybių Gedulo ir Vilijos diena. Paskutinis iškilnių akcentas buvo uždegtas

žvakutės prie Laisvės paminklo ir nuaideję Laisvės varpo dūžiai. Jie iš tiesų simbolizavo ne tik Gedulo, bet ir Didžiosios Vilties — mūsų tikrosios laisvės ir nepriklausomybės siekimą.

VI. R.

Mielam broliui ir Dėdei

A.†A. VIKTORUI KOŽICAI

apleidus šį pasaulį

DĖKOJAME

Kan. Vaclovui Zakarauskui už religines apeigas atsiveikinant laidotuvių namuose, bažnyčioje ir kapinėse, kun. Vito Mikolaičiui už lankymą ligoninėje ir maldas koplyčioje; kun. Kestučui Žemaičiui iš toliau atvykusiems ir koncelebravusiems gedulingose šv. Mišiose; sol. Danai Stankaitytei už gražų giedojimą gedulingų Mišių metu; Jonui Jokubkai už atsiveikimo pravedimą; įvairių organizacijų atstovams už jautrius atsiveikimo žodžius. Nuširdi padėka karsto nešėjams ir visiems lankiusiems a.a. Viktorą, aukojusiems Tautos Fondui bei šv. Mišioms, už užuojautas raštu ir žodžiu ir palydėjusiems velionį į Amžino Poilsio vietą, taip pat Marquette laidotuvių direktoriams už taip malonų patarnavimą.

Dar kartą nuširdus ačiū visiems.

Sesuo Joana Mikalauskienė ir gimines.

A.†A.

IGNUI GRINIUI

Okupuotoje Lietuvoje mirus, jo brolį, LŽS Detroito skyriaus žurnalistą ANTANĄ GRINIŲ bei gimines nuširdžiai užjaučiame.

LŽS Detroito Skyriaus Žurnalistai

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30 — 9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel: (312) 839-2511

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

Mielam draugui

A.†A. TOMUI LEONUI

per anksti iškeliavus amžinybėn, tėvus, seserį su šeima Lietuvoje, sūnų, dukrą, gimines ir artimuosius nuširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Auksė, Rimas, Rima, Krista
Vaičiaičiai
Valė ir Kostas Vaičiaičiai

Nuširdžiai užjaučiame liūdinčią Centro Valdybos narę S. UNDRAITIENĘ, jos sesutei

A.†A. ANELEI VAITKEVIČIENEI

Lietuvoje mirus.

Lietuvos Dukterų draugija

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

Laiškai

„DRAUGO“ REDAKCIJAI

Mus pasiekė gandas, kad esą New Yorke už atliktą koncertą „Armonikos“ ansamblis buvo neatlygintas. Tai netiesa. Apmokėjus visas kelionės ir koncerto išlaidas, „Armonikos“ ansamblui buvo pasiūlytas 2,000 dol. honoraras. Tai žymiai aukštesnė suma negu originaliai buvo sutarta. Ansamblis atsisakė priimti šią sumą, kaip nepakankamą atlyginimą jiems, nes jie esą profesionalai. Gal ir taip, tačiau „Lasivės Žiburio“ vadovybė ir kiti suinteresuoti asmenys jautėme, kad mūsų sąlygomis tai yra pakankamas honoraras ir aukštesnio atlyginimo nesulėme, nes juk ir radijų išlaikyti pajamos yra reikalingos, ne vien „Armonikos“ ansamblui. Ansamblio vadovybei pakartotinai atsisakius šią 2,000 dol. sumą priimti, ją perdavė prof. Vytautui Landsbergiui, kaip auką Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžiui. Šiuo skaitome, kad „Armonikos“ gastrolių atskaitomybė New Yorke yra užbaigta.

Laisvės Žiburio radijas
Romas Kezys, vedėjas

P.S. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio vardu dėkoju Laisvės Žiburiui už Sąjūdžiui skirtą dviejų tūkstančių dolerių auką, kurią maloniai perdavė ponas Romas Kezys.

Vyt. Landsbergis

MOMENTO ATŽVALGAI

Nustoję brangių gimių ir apie pusės milijono tautiečių, mes buvome apstulbinti ir pergyvenome traumas. Dabar po penkių dešimtmečių mes jaučiame atitrauką tom senom krizėm. Ši reakcija yra natūrali ir pasireiškia dramatišku ar bent lengvesniu įtempimu, sielvartavimu, depresija ar kenksmingu chemikalų naudojimu.

Besikeičiant politinei Lietuvos atmosferai, savaitė po savaitės mes klausome ir skaitome iš Lietuvos atvykusių tautos brolių ir sesių pergyvenimus kalėjimuose, gulage, psichiatrinėse ligoninėse, demonstracijose. Užjaušdami jų skausmą kartu jaučiame bėgėsiškumą prieš jėgą ir terorą, kuris nusiaušė mūsų tautiečius ir kuriems apginti mes neturėjome fizinių galimybių.

Iš vienos pusės jaučiamės laimingi galėję ištrūkti iš stalinistinės sistemos verpeto, bet iš kitos pusės jaučiamės kaip tie likę gyvi ir sveiki po avarijos: mes pergyvename kaltės sentimentus su gėdos ir menkavertiskumo aidais.

Tie simptomai turi būti pirmiausia suprasti, kad galėtume atsikratyti vidinio skausmo ir sielvarto drumzlių.

Rugpjūčio mėnesį sueina 50 metų nuo kriminalinio Molotovo-Ribbentropo pakto, kuriuo praradom savo laisvę, savo kraštą ir savo nuosavybę. Nors negalime pakeisti tų įvykių, kurie mums baisiai pakenkė,

APLINK MUS

x Marija Remienė, „Draugo“ renginių komiteto pirmininkė, rūpinasi, kad „Draugo“ gegužinė liepos 30 d., sekmadienį, gerai ir sklandžiai praeitų. Susirinkime buvo pasiskirstyta pareigomis, kas bus prie laimėjimų, kas duos pietus ir kas pardavinės pietums bilietus. Dovanų yra nemažai, tik reikės laimės jas ištraukti. Gegužinė prasidės šv. Mišiomis Marijonų koplyčioje 12 val. Šv. Mišias laikys ir pamokslą sakys kun. Ričardas Repšys.

x Viktorija ir Kazimieras Kleivai iš St. Petersburgo, Fla., lankosi Chicagoje pas savo gimines ir pažįstamus. Jie žada dalyvauti krikščionių demokratų iškyloje L. ir V. Šoliūnų sodyboje rugpjūčio 6 d. Iki rugpjūčio 19 d. jie yra apsisotę pas dukterį ir žentą A. ir V. Dirkius, tel. 257-6908.

x Povilas Dargis, Pittsburgho, Pa., lietuvių radijo vedėjas ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pirmininkas, gavo sveikinimo raštą iš Pensylvanijos gubernatoriaus padėjėjo Mark S. Gingel, kuris primena taip pat, kad gubernatorius Casey pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės dienos paskelbimo raštą.

x Lietuvių Misijos centras Lemonte išsiuntinėjo laišką ir brošiūrą, kurioje aiškina apie Lietuvių centro veiklą, reikalingas aukas, nupirktą žemę ir kt. Laišką pasirašo centro pirmininkas adv. Aleksandras Rimas Domanskis.

x Kostas Mykolaitis, Detroit, Mich. lietuviško žodžio rėmėjas, pratesdamas „Draugo“ prenumeratą, pridėjo visą šimtą. K. Mykolaitis įrašė ir garbės prenumeratorių sąrašą, o už paramą labai dėkojame.

x Stasys Dalius, Hamilton, Ont., Kanada, lietuviškos spaudos bendradarbis, „Palmių pavėsy“ knygos autorius, lankėsi Chicagoje, ta proga užsuko į „Draugą“, pratesė prenumeratą vieneriems metams su 40 dol. auka. St. Dalių skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame. Greitu laiku Lietuviškos Knygos klubas išleis Daliaus antrą knygą kelionės išpūdžiai – „Svečiose šalyse“.

x PLAYHOUSE, penktadienį, liepos 28 d. 8 v.v. gros L. Bičiūno orkestras „the nameless“. Playhouse 2515 W. 69th St., Chicago, IL.

x ALTS Chicagos skryklas gegužinė įvykis š.m. rugpjūčio 6 d., sekmadienį, 1 v. p.p. Atėtininkų namų ažuolynė, Lemonate. Lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir maloniai praleisti šią sekmadienio popietę.

x Norman Burstein, žinomas kailininkas, parduoda kailinius su didele nuolaida lietuviams. Skambinti vakarais: 677-8489.

x Greit parduodu vienos ir dvių šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169.

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbas su Rodman & Renshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916.

x Šv. Kazimiero seserų vienuolija kviečia visus dalyvauti šv. Mišiose, prašant Dievo, kad jų steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišios bus trečiadienį, rugpjūčio 2 d., 7 val. vak. vienuolyno koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd. Šv. Mišias atnaušaus kun. Juozas Aderlonis, Šv. Jurgio parapijos klebonas Philadelphiaje ir Lietuvos Vycių dvasios vadas.

x Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblis 49 asmenų koncertuos spalio 7, 8, 9 d. Jaunimo centre Chicagoje. Visi kviečiami. Bilietai gaunami Margučio raštinėje ir Gifts International parduotuvėje.

x Vanda Aleknie praneša, kad G. T. International, International Industries ir „Žai-bo“ istaigos persikėlė į naujas erdvesnes patalpas, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telefonas 430-7272.

x J. Vasiukevičius, Chicago, Ill., gerų darbų rėmėjas, lankėsi „Drauge“, pratesė prenumeratą su visa šimtaine. J. Vasiukevičių skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Dr. Algimantas Kelertas, Broadfield, Ill., „Draugo“ garbės prenumeratorių, rėmėjas, lankėsi administracijoje, pratesė prenumeratą vieneriems metams su visa šimtaine. Nuširdus ačiū.

x Antanas Giniotis, Chicago, Ill., Aleksas Degutis, East Chicago, Ind., mūsų garbės prenumeratoriai, rėmėjai, buvo užsuko į „Draugą“, pratesė prenumeratą vieneriems metams su visa šimtaine. Labai dėkojame.

x Vidmantas Rapšys, Downers Grove, Ill., dažnai mus paremia didesnėmis aukomis. Pratesdamas „Draugo“ prenumeratą, vėl paaugojo visą šimtą dienraščio stiprinimui. V. Rapšiui, mūsų garbės prenumeratoriui, už realią paramą tariame nuširdus ačiū.

x Atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių: Antanas Minelga, Vanda Urbonas, A. Urbutis, Antanina Jonynas, Stasys Baniulis, V. Jurgulienė, Domas Misiulis, Adolfinas Malėnas, Regina Pikūnienė, G. Narbutis, K. Markus, E. Skiotys, S. Maurukas, F. Galdikas, Ramutė Bergstrom, Kazys Ulevičius, M. Panaras, kun. J. Bacevičius, O.F.M., Vytautas Zdanys, Vytenis Vilkas, J. ir Lillian Kašuba, Viktor Rauckis, Ona Pleckaitė, A. Stanulis, Ričardas ir Kristina Krulikai, L. Šileika. Visiems tariame ačiū.

x Video, stereo, siuvimo mašinas ir vaistus siunčiame į Lietuvą. Prekes pristatome per UPS į kitus JAV miestus. Sudaromi iškviatimai, siunčiame kargo. Romas Pukštys, Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Darbo valandos: 12-6 v. p.p. kasdien, arba susitarus. Tel. 312-436-7772, namų 312-430-4145.

x Ieškoma Vanda Šimkevičiūtė prieš II Pas. karą išvykusi į JAV, arba Vladislovas Šimkevičius gyv. JAV nuo 1978 m. Šimkevičiai, arba žinantys apie juos prašomi rašyti: Lithuania, Panevėžys 235308, Danutės g. vė. 42-31, Birutė Juzėnaitė-Tamošiūnienė.

x Kargo visą laiką siunčiame į Vilnių arba į Maskvą praneša Romas Pukštys, Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 1-312-436-7772.

x Viktoras Petkus, atsikūrusios Lietuvos krikščionių demokratų grupės pirmininkas, praneša, kad okupuotoje Latvijoje atsikūrė Latvijos krikščionių demokratų sąjunga. Jau sudaryta Estijos, Latvijos ir Lietuvos krikščionių demokratų sąjunga stipresnei tarpvalstybinei veiklai palaikyti.

x Šv. Kryžiaus ligoninė velti tikrina kraujo spaudimą nuo pirmadienio iki penktadienio 1-3 val. p.p. ateinančių pacientų skyriuje, pietų pastate, trečiam aukšte. Taip pat tikrinamas kraujo spaudimas 2-4 val. p.p. ligoninės Industrial Medicine centre, 5334 W. 65 St.

x Albina Lietuvninkienė, Albinas Mickus, A. P. Jasas, Bernice Aninkevičius, visi iš Chicago, Ill., lankėsi „Drauge“ ir kiekvienas paaugojo po 10 dol. dienraščio palaikymui. Nuširdus ačiū.

x Barbara Astra, O. Adomaitienė, Stasė Leikus, Edmund Butrimas, B. A. Žemlauskas, Stasė Simokaitis, Aldona Nemanis, Vytautas Rastonis, Joseph Guzulaitis, J. Kazakevičius, kiekvienas pratesė „Draugo“ prenumeratą ir pridėjo po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuširdus ačiū.

x J. Gramas, K. Šnipas, Antanas Mingėla, V. Urmanavičius, S. Balyš, Jonas Vencauskas, Birutė Svilas, Valeria Čepas, A. Jakubėnas, Alfonsas Kasputis, Juozas Ruokis, Kazys Kalasiunas, Juozas Markauskas, pratesdami „Draugo“ prenumeratą, pridėjo ir po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuširdus ačiū.

x Henrikas Paškevičius Thunder Bay, Ont., Kanada, „Draugo“ dienraščio paramai atsiuntė 100 dol. auka. Nuširdus ir didelis ačiū. Jis laiške rašo, kad Thunder Bay miesto tautybų parke lietuviai turi paminklą-koplytstulpį, kurį nori paaugštinti su granito akmeniu ir ant jo iškalti Vytį su Gedimino pilis aplink su ažuolo šakomis. Kitame šone bus laisvės statula naujai atstatyta Lietuvoje. H. Paškevičius yra vienas iš tų, kuris rūpinasi šį gražų planą įvykdyti kartu su kitais lietuviais.

x Prof. Pranas Zundė, Chamble, Ga., Stasys Grižė, Dorchester, Mass., Antanina Sužiedienė, Brockton, Mass., Ona Padegnie, Wauwatosa, Wisc., Izolda Černis, West Bloomfield, Alfonsas Biveinis, Cambridge, Kanada, Ant. Raugauskas, Cicero, Ill., Stasys Patlaba, Lemont, Ill., A. Kaksėnas, Aurora, Ill., kiekvienas atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuširdus ačiū.

x Kun. V. Kriščiūnėvičius, Southfield, Mich., Genovaitė Modestas, St. Petersburg Beach, Fla., Garliuskaitė-Coebl, Livonia, Mich., Algirdas Boreišis, Phoenix, Az., Elsie Jurevich, Benltd, Ill., Petras Milašius, Cleveland, Ohio, Kaz. Salys, Centerville, Ohio, Irena Pemkus, Sleepy Hollow, Dundee, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 10 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Liet. Tauragės klubas rengia gegužinę š.m. rugpjūčio 6 d. 12 val. Šaulių namuose. Veiks virtuvė, baras ir dovanų paskirstymas. Gros K. Ramausko orkestras. Kviečia Klubą valdyba.

x Lietuvių kelionė laivu po Karibų salas gruodžio 11-18 d. Kaina nuo 894 dol. vienam asmeniui įskaitant oro susisiekimą. Kreiptis: Birutė Zalatorienė, Travel Advisers, Inc., 1515 N. Harlem, Oak Park, IL 60302, tel. 312-524-2244.

Persitvarkymo sąjūdžio pirmininkas Vytis Landsbergis Lietuvos pasiuntinybėje. Iš kairės: Lietuvos atstovas St. Lozoraitis, prof. V. Landsbergis, Gr. Landsbergienė, Asta Banionytė-Connor ir LB krašto valdybos pirm. dr. Antanas Razma Washingtonė.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

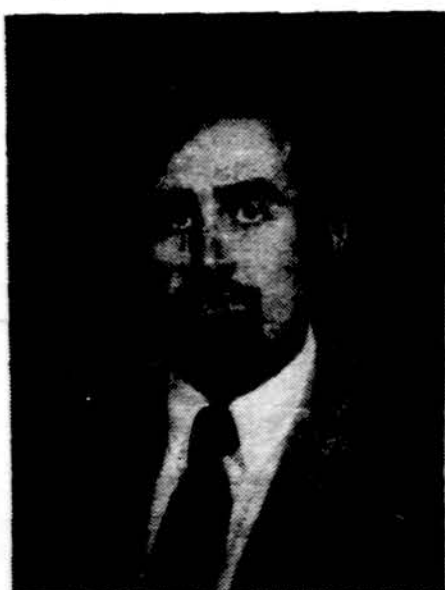
NAUJAS DAKTARAS

Linus Audrys Šmulkštys, dr. Vinco ir Aldonos Šmulkščių sūnus, baigė birželio 10 d. Loyolos Universiteto Stritch medicinos mokyklą, gaudamas medicinos daktaro laipsnį.

Linus baigė Šv. M. Marijos Gimimo parapijos pradžios mokyklą ir jos liuanistinę klasę Marquette Parke ir buvo priimtas į garbės studentų programą (Honors program) Šv. Ritos aukšt. mokykloje, kurią baigė 1981 m., būdamas per 4 m. Gold Honor Role (aukščiausio garbės stud. grupė), gaudamas Loyolos universiteto Chicagoje stipendiją. Priklause National Honor Society, buvo Illinois State Scholar ir gavo už pasižymėjimą moksle 4 m. stipendiją.

Loyolos universitete Chicagoje taip pat buvo priimtas į

Honors programas. Ėmė Pre-Med kursą, o taip pat gilinosi istorijoje ir anglų kalboje. Per visus 4 m. išbuvo dekanų garbės sąrašė. Universitetą baigė 1985 m. su Honors Programos Magna cum laude diplomu iš istorijos ir anglų kalbos.

Dr. Linas A. Šmulkštys

x Atsiuntė po 10 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių: Jonas Milas, Rytas Kleivai, Leonas Krajauskas, Vl. Bakūnas, Bronė Kukalis, A. Mačiulaitis, B. Milaknis, P. Jakutinė, V. Nastopka, F. Palubinskis, L. Tarvydas, Birutė Sturmer, Kostas ir Ona Žolynai. Visiems nuširdus ačiū.

x Atsiuntė po 10 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių: kun. J. Kijauskas, SJ, Bronius Kanauka, A. Naumanas, S. Tamašauskas, Bronius ir Agota Tiškai, V. Rees, M. Pisarevas, Pranas Grusys, V. Ruseckas, M. Vaišnys, Kazys Kielius, Jonas Žadeikis, Angelė Venclova, D. Liutikas, Elena Gaižutis, H. Vilkelis, L. Antanėlienė, Bronius Razgys, Jonas Bekas, Adolfas Luza, P. Putrius, J. Kardokas, Lena Blankus. Labai ačiū.

x S. Dargis, A. Suronas, Oak Lawn, Ill., Kazys Venclauskas, Marija S. Newsom, D. Domkus, Kazys Sleringeris, Los Angeles, Cal., Jonas Petrauskas, Grand Rapids, Mich., A. Mameniškis, Redford, Mich., Kazys Urbaitis, Gulfport, Fla. Jonas Juraitis, Fanwood, N.J., Mary Gelvickis, Hammond, Ind., J. Damauskas, Woodridge, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 10 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Eugenija ir Bronius Blinstrubai, Oak Lawn, Ill., mūsų garbės prenumeratoriai, dienraščio nuširdus rėmėjai, lankėsi „Draugo“ administracijoje, pratesė prenumeratą, pridėjo 30 dol. paramai ir 20 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuširdus ir didelis ačiū už savos spaudos rėmimą.

Universitete priklausė Loyolos Lietuvių stud. klubui, istorijos draugijai Phi Alpha Theta, buvo jos išdininkas ir vicepirmininkas. Buvo priimtas į Jėzuitų garbės draugiją – Alpha Sigma Nu. Gavo Gerard Manley Hopkins atžymėjimą (Award) lentelę už „excellence in literary criticism“ ir Paul S. Lietz Award lentelę, kaip geriausias istorijos studentas, baigęs universitetą 1985 m.

Mediciną studijuoti pasirinko Loyolos universiteto Stritch medicinos mokykloje. Pasirinko vidaus ligas ir praktiką atlieka Christ Hospital, Oak Lawn, Ill.

PASAULIO LIETUVIS PRIEŠ SUOKALBĮ

„Pasaulio lietuvis“ taip pat prisideda prie bendros lietuvių veiklos atskleisti 1939 metų Hitlerio - Stalino suokalbį, šią 50 metų sukaktį pažymėdamas specialia vasaros laida. Jau išspausdintoje ir siuntinėjamoje laidoje sudėti šio suokalbio 106 dokumentai, parodantys tų metų nacių – bolševikų derybų eigą dėl Pabaltijo ir Lenkijos valstybių pasidalinimo. Dokumentus atrinko, išvokiečių kalbos išvertė ir spaudai paruošė dr. Bronius Nemickas. Visas leidimo išlaidas apmokėjo JAV LB krašto valdyba. Išspausdinta 9200 egzempliorių ir siuntinėjama ne vien tik „Pasaulio lietuviui“ skaitytojams, bet ir visiems JAV LB kartotekose esantiems adresatams, tikinties, kad šis svarbių dokumentų įdomus telkinys bus naudinga medžiaga visiems lietuviams. Spausdinamos laidos nuospauda taip pat nusiųsta į Lietuvą „Atgimimo“ redakcijai, pažadėjusiai ją rinkinį išleisti ir Lietuvoje.

Šią brangią kainuojančią pildomą „Pasaulio lietuviui“ laidą finansuoja JAV LB krašto valdyba ėmėsi atsakomybės, pasitikėdama jos gavėjų tinkamu atsižvelgimu į sunkią žurnalo padėtį ir atsiliepimu bent kelių dolerių auka susidariusioms išlaidoms apmokėti. O pati „Pasaulio lietuviui“ redakcija, šiais metais paskelbusi žurnalo naujų prenumeratorių vaują, šią išskirtiną laidą tikiai atkreipti dar žurnalo nekaitančių lietuvių dėmesį į jo kokybę, skelbiama įdomia medžiaga ir susilaukti naujų prenumeratorių. O tie prenumeratoriai labai reikalingi pagelbėti žurnalui išsikrapštyti iš ekonominių sunkumų.

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

– Aušros Vartų parapijos choras, Vyrų oktetas ir „Pavasario“ mergaičių choras baigė giedojimo sezoną ir grįž tik po Darbo dienos.

– Ritos Dirsytės ir Sauliaus Mikoliūno jungtuvės buvo birželio 24 d. Aušros Vartų bažnyčioje Montrealyje. Religines apeigas atliko kun. Jonas Kubilius.

– A. a. Viktoras Verbyla, 88 metų amžiaus, mirė liepos 4 d. Montrealyje. Liūdi žmona ir duklė su šeima.

– Nijolės Matulevičiūtės ir Petro S. Šukio jungtuvės buvo liepos 1 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje Montrealyje. Jas palaimino kun. Stasys Šileika. Vestuvių vaišės buvo parapijos salėje.

– Kun. Paulius Mališka, kuris studijuoja laipsniui įsigyti Romoje, žada atvykti į Montrealį liepos mėnesį ir pagelbėti kunigiškuose darbuose Aušros Vartų parapijoje.

– A. a. Vera Klimienė, 83 metų amžiaus, mirė Montrealyje birželio 25 d. Palaidota iš Holy Family parapijos bažnyčios. Nuliūdime liko du sūnūs ir giminės.

– Lietuvių tautodailės institutas Kanadoje turės suvažiamą rugpjūčio 26 d. dailininkų Anastazijos ir Antano Tamošaičių rezidencijoje Kingstone, Ont. Pagrindinę paskaitą skaitys dail. A. Tamošaitis. Dailininkų Tamošaičių sodyboje rugpjūčio 28 - rugsėjo 2 dienomis bus audimo kursai, už kuriuos nereikės mokėti.

ARGENTINA

– Berisso „Mindaugo“ draugija gegužės 27 d. paminėjo savo gyvavimo 58-rių metų sukaktį. Sveikino Alfonsas Markus „Nemuno“ draugijos vardu, Adriana Rastauskaitė Lietuvių Jaunimo sąjungos, Julius Mičiūdas Lietuvių Centro ir Senelių Židinio, Paul Stalioraitis Susivienijimo vardu. Raštų sveikino daugelis svetimačių ir savųjų, negalėjusių dalyvauti. Meninėje dalyje buvo tautiniai šokiai, kurių vadovas yra Jorge Persico Bukauskas. Kalbėjo dar „Mindaugo“ draugijos pirm. Valentina Bukauskaitė-Persico. Minėjimą trumpu žodžiu uždarė Antanas Mikucionis, Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos pirmininkas.

– „Birutės“ draugija paminėjo Motinos dieną. Atidarė pirm. Vincė Gražulevičienė, padainavo Bertulienė. Pamaldas atliko kun. A. Steigvilas. Julius Mičiūdas ir Hektoras Katinas parodė video filmus iš Lietuvos. Pagerbtos motinos Stela Vezbickienė ir Dominga Šeškie-nė.

pildomą „Pasaulio lietuviui“ laidą finansuoja JAV LB krašto valdyba ėmėsi atsakomybės, pasitikėdama jos gavėjų tinkamu atsižvelgimu į sunkią žurnalo padėtį ir atsiliepimu bent kelių dolerių auka susidariusioms išlaidoms apmokėti. O pati „Pasaulio lietuviui“ redakcija, šiais metais paskelbusi žurnalo naujų prenumeratorių vaują, šią išskirtiną laidą tikiai atkreipti dar žurnalo nekaitančių lietuvių dėmesį į jo kokybę, skelbiama įdomia medžiaga ir susilaukti naujų prenumeratorių. O tie prenumeratoriai labai reikalingi pagelbėti žurnalui išsikrapštyti iš ekonominių sunkumų.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 1 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Pasikalbėjimas su lietuvių kilmės kongresmanu Richard Durbin (Il. D.). Iš kairės: kongr. Richard Durbin, dr. A. Razma, prof. Vytis Landsbergis ir Asta Banionytė-Connor Washingtonė liepos 19 d.